

هیزه دلیره کانمان له هدموو تۆلیکه وه له بنکدومۆلگاگانی دوژمن ده دهن

هیزه کانی دوژمنیان داوه ژماره یه کی زوربان لڭ
کوشتونو چندان بنکو جه خانه ی دوژمنیان
ویرانکرده .

له ماوه هفتی رابوردودا ژماره یه کی تر
له ئیرانه کان رایان کردوه خویان داوه به دست
هیزه کانمانه وه له دۆزه خه خومه نی جادووگه
خویان رزگار کردوه نه وانه هدموو گواستراونه توه
بۆ هیزه کانی داوه ی بهره کانی چنگ .

لهم هفتیه دا دوژمنی نامرد بهره دام بوه له
بوردومان کردنی نیشانه مه دهنه کانی سهر
سنورمان و تۆپی قورسی گرتوته شه سانه ده ری
به سهره خورمال که به لگه ی بهره دامی دوژمنی
چه به له سهر دوژمنیه کی کاری و قینی ره شی
به رامبه ر ولاتو گله مه زنه کمان .

به وری به زو باوه ری پۆلایمه وه ، چه نکاومه
دلیره کانی سوپای عراقی مه زن بهره وامن له
به رگری کردنی نازایانه له سنووری رۆژه لاتمانو
به رنکار بوونه وه ی جه جولی هیزه کانی دژی ئیرانی
داخ له دلۆ لیدانی توند ناراسته ی بنکو مولگاگانیان
ده کمن .

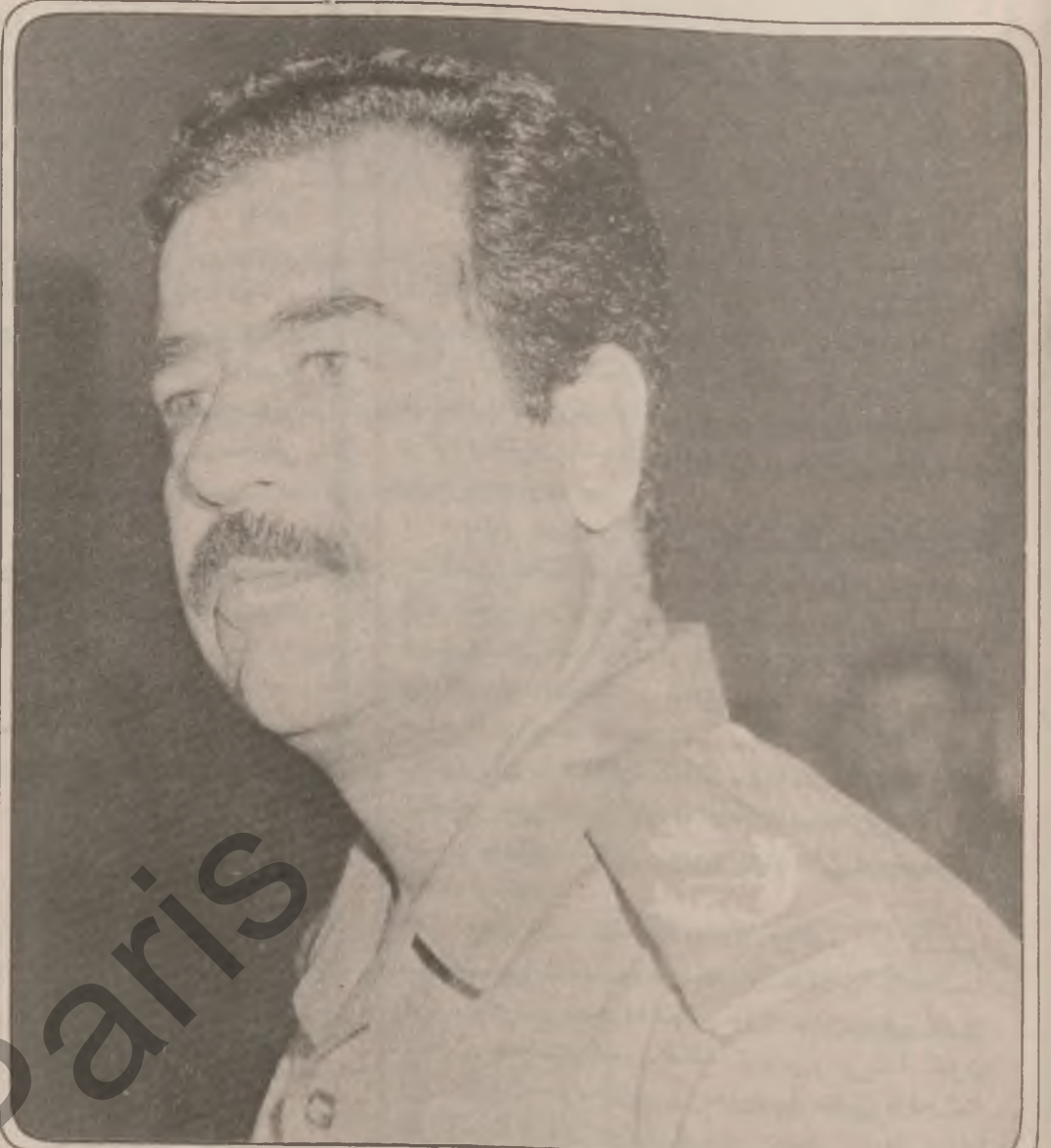
له ماوه هفتی رابوردودا به پیری
به یاننامه کانی سهر کردایه تی گشتی هیزی چه کدارمان
چندان جار هیزه نازاکانمان دهستی مه ردا نه بیان
له بنکو مولگاگانی دوژمن وه شانده به تابه تی له
که تی به سهره رۆژه لاتی دجلو سه نگه ره کانی
پیشه وه ی دوژمنیان ویران کردوه .

هه ره ها له که ره کانی تری بهره کانی چنگدا ،
سه ربازه دلیره کانی سوپای نازامان به توندی له

کۆبوونه وه ی نهجومه نی رابه راندنی تۆتۆمی ناوجه ی کوردستان

پیری نهجومه نی
رابه راندنی ناوجه ی
کوردستان به سهره کابه تی
به ریز جمال حاج شریف
کۆبوونه وه یه کی به ستو لهم
کۆبوونه وه یه دا له راپۆرته کانی
نه مانه ته گشتی به کانی
کۆلانه وه له که له تابه لاتدان بۆ
فراوان کردنی خزمه تگوزاری
هاوولایان .

سهره کی نهجومه ن داوای
بهره دامی ته قه للاق
به خشی کرد له پیتساری
به دی هینانی لواتو
خواسته کانی سهر کردایه تی
حزب و شۆرش به رابه ری
سهره کی فه رمانده صدام
حین .

★ له نهجامی گه ماردانی به نده ره کانی ئیراندا له لایه ن عراقه وه . .

ئیران دوو هفتیه نهوتی نهفرۆشتوو وه دیان نهوت بهر ناویرن پینه ناوجه کوه

بارودۆخی ناچه کانی شه ردا گرتوو . رۆژنامه ی
ده یلی ته لگراف وتی ژماره یه کی زۆر که شتی نهوت
له ده رازه ی که ندادا کۆبوونه توه نه ترسن له وه ی
پوو بکه نه به نده ره کانی ئیران . هه ره وه نه وه ی
دوو بات کردوه که ئیران زۆر پیتوستی به فرۆشتنی
نهوت هیه بۆ نه وه ی بتوانی دارایی بۆ ده ستداری
به که ی دابین کا که ده بکاته سهر عراق له به ر نه وه
به هه مو شتیه به ده بوئ قه ناعت به که شتی به
نهوت به ره کان بکا بۆ نه وه ی بکه نه ناچه که .
به کیک له کۆمپانیای که شتی به بازرگانی به کان
پرای گه یانده که زیاتر له ۳۲ که شتی نهوت بهر له
ده رازه ی که ندادا چاره یی ده کاو بارو دۆخی
ئیتسای به وه ده سنیشان کرد که ناله بارترین شته
که ئیران بپیتوستی له وه تی عراق گه ماردۆکی
ده ست پڭ کردوه ، ویتی بازاری نهوت له جیهاندا
ناتوانی پۆ ماوه یه کی زۆر چاره یی نهوتی ئیران پڭ .
به م چۆره ژماره ی که شتی به خه وتوه کان له سه ده ها
تییهری کردوه .
له باریشدا نازانی ده نگوباسی فه رنه سا
پایگه یانده که فرۆشی ئیران له نهوت له وۆزی
نزیکی ۲ ملیۆن به رمیلوه گه شتیه ته یه ک ملیۆن
هۆی نه مپیش ده گه پیتسته بۆ گه ماردۆکی عراق .

تاران : سهرچاوه کانی گۆپانیای نهوتی
ئیران دانیان به وه دانا که دوو هفتیه ئیران نهوتی
نهفرۆشتوو به م چۆره له م مانگدا راده ی نهوتی
فرۆشراو له لایه ن ئیرانه وه له سه دا به نجا گه می
کردوه .

هه رچه نده لهم سهرچاوه هۆی لهم
که مپوونه وه یان ده رنه خست به لام نه وه ی ناشرایه
که گه ماردانی به نده ره کانی ئیران له لایه ن عراقه وه
بووته هۆی نه وه ی که شتی به نهوت به ره کان
له دووره وه چاره یی بکه نه نهوتی نزیکی
به نده ره کانی ئیران پینه وه به تابه تی له دوورگی
خه رچ .
له هه مان کاتدا ئیران سهرنه که وت له وه دا که
که شتی به نهوت به ره کان به کاروان بیانخاته گه رو
به فرۆکه بیانپاریزی و نه وه بوو له یازده ی لهم مانگدا
هیزی ناسمانی و ده ربایی عراق دای به سهر
کاروانیکی واداو سئ فرۆکه ی اف ۱۴ و پیتنج
نیشانه ی ده ربایی ئیرانی تیا له ناوچوو .
له لایه کی تریشه وه رۆژنامه کانی جیهان هه ر
خه ریکی باسی نه وه گه ماردۆ ناسمانی و ده ربایی به ی
عراق که چۆن عراق ده ستلانی خۆی به سهر

کوشتن و بریندار کردنی ده یان چلکاو خۆری خومه نی به ده ست شۆرشکیه

پاریس : پیتخساره ی مو جا هیدنی خه نک سلاری
کرده وه گه موا شۆرشکیه کورده کان چه نده هیرشیکی
چه کدارانه یان برده سه ره هندی له بنکه کانی پاسدارانی
خومه نی له کوردستانی

ئیرانداو زیانیکی زۆریان له
گیان و مالدا گه یانده پزبان .
به یاننامه یه تی ریتخساره وه
وتی ده ستیه کی شۆرشکیه
سعودیه له ۱۵ چلکاو خۆری
خومه نی یان نه هیشت بچه
شاری مه دینه وه که به ناوی
حه چه وه هابوون .
کاربه ده ستانی سعودیه
لای نمانه هندی چه ندر
تربالو ته قه مینی و نووسرای
گرتوو که له که له به های
حه چه دابو نه ریتسای
ناکوچمن و داوای دوو
به ره کیتی ده کمن له پزیری
موسولمانان و دۆ
پیره ی به کانی حجن .
له لایه کی تریشه وه
کاربه ده ستانی سعودیه
نه بانه هیشت دوو فرۆکه ی
به کری گراو له لایه ن لیبیا وه
له فرۆکه خانی چه دده دا
بپیشه یته وه چۆنکه
سواربووه کانی
فزه ی هاتنه ناوه یان پڭ
بپوو .

کۆنگره ی پیتدۆ بریاریکی په سه ند کرد بۆ کۆتایی به شه ره یینان

قیه ننا : عراق سهر که وتیتی گه موره ی وه ده ست هینا
به وه ی که لهم هفتیه دا کۆنگره ی گشتی چواره می
پیتخساره ی نه مش ونمای پیشه سازی سهر به نه توه

یه کترتوه کان (نۆیسدۆ) بریاری له سه ر پسرۆزه ی
بریاریدا که داوای کۆتایی هینان ده کا به شه ری عراق و
ئیران هه رچه نده وه فه سی پۆیمی ئیران و قه ماره ی
زانیوی پیکه وه چه نده وه ی پیکاندا بۆ به زانده نی
پسرۆزه که .

لهم به ره که له دوو
کۆبوونه وه ی کۆنگره
گشتی به کدا در ۱۱ ده ولت
ده نگی بۆ داوای هه ر ته نیا
له داوای یه ک به تۆره هه ر
ئیران دۆی ده ستا .
نۆینه ری قه ماره ی
زانیوی پسرۆزه ی
کۆسب بخاته پۆی
بریاره که داوای نه وه ی کرد
که کۆنگره که باسی لهم
مه سه له یه نه کا چۆنکه
پیتدندی پینه وه نیسه و
به که سه ر نۆینه ری پۆیمی
ئیرانیش دایه پالی به لام
چۆنکه ۲۷ ده ولت پازی
بوون به باسکردنی مه سه له که

گرتنی شه ش کاربه ده ستی گه موره ی ئیران به تاوانی دژایه تی رۆژیم

گیراون که ده کۆئ بسۆ
پاکرندنه وه ی وه زاره ته که .
شایانی باسه وه زیری
پیشه سازی و چاره وه زیری
تر هه فته ی رابوردو
دوورخرانه وه یه کیکان
وه زیری به رگری عه قید
سه لیمی بوو باش نه وه ی سی
زۆر له کاربه ده ست
گه موره کانیان ده ربکرتن به
تۆمه تی هاوکاری کردن له که ل
وه زیره پیتشووه کانا .
نه وه ییش زانراوه که
وه زیری نهوت محمد
غرضی ش جزه ها ره خه نو
توانجی ناراسته کرا به لام
هیشتا هه ر له جیکاکه ی خۆیا
ماوه په نگه بۆ ماوه یه کی
کورت .

تاران : له تاراندا بلاو کرایه وه که وا شه ش کاربه ده ستی گه موره خرا نه به ندیخانه وه به تاوانی دژایه تی له که ل پیتدا .

دوان لهم کاربه ده ستانه
به رپوه به ری گشتین و نه وانی
تر بسپۆرن له وه زاره تی
پیشه سازی قورسدا .
پادیوی تاران وتی نه مانه
له چواره یته ی نه وه هیرشه دا

چه کی لیتزه ری ساروخ شکین

نه و زانا نه مریکیانی له
کۆبوونه وه ی ده ولت تاندا
سه یاره ت چه کی نه تۆم له
صقلیه به ستراره و زانای
سۆقیه وت چین تیا به شدارن
وتوانه له ساراوی
نه وده کاندا نه مریکا چه کیکی
دۆی ساروخ ئه پڭ به
تیشکی ئیکس کار نه کات و
توانای ۱۹۹۱ له مه نای
گیرانه وه ی ساروخ
دوژمنی هه ر به ئاسمانه وه
له پیت .

داها توه وه ریکا بدات به پا بۆری جه نگی نه مریکا له به نده ره کانیا بوه ستو نمه ش یه که مچاره له سالی ۱۹۹۹ وه لهم ریکابه بکرتیه وه رۆژنامه که له ی لهم مه سه له یه له سهر دانه که ی سهرچاوه یه کی دیپلوماسی له به کین رای گه یانده که له وانه یه چین له سالی

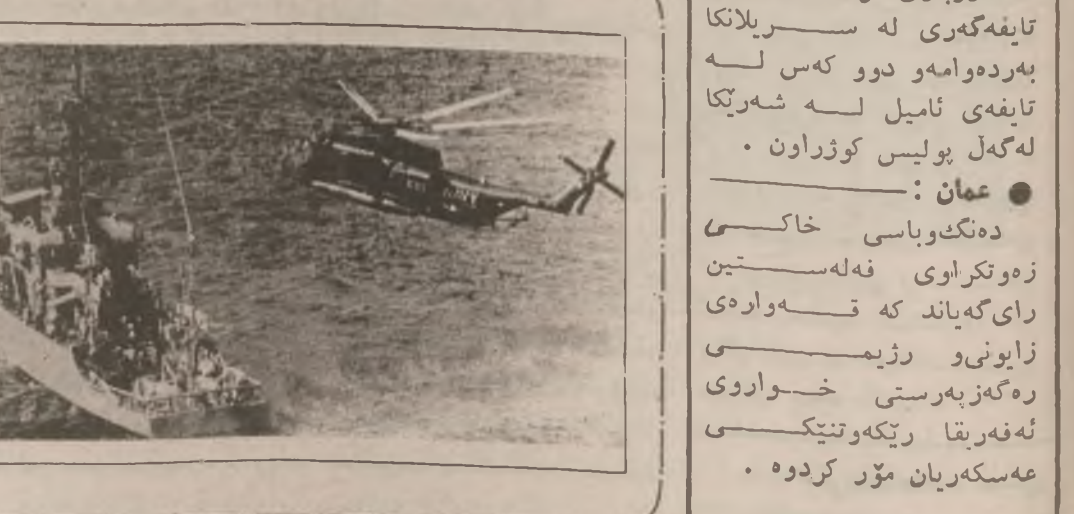
چین دئ به پاتوری جه نگی نه مریکا نه دا له به نده ره کانیا بوه ستی رۆژنامه ی واشنتۆن پۆست به قسه ی سهرچاوه یه کی دیپلوماسی له به کین رای گه یانده که له وانه یه چین له سالی

به گورتی بۆن به م زوانه نه میر چه سه نی چین نشینی مه لکی نه رده ن سهر له نه مانای رۆژناوا ده دات و ده رباره ی په وه ندی دوو قولی ولاته کانیان گفتوگو ده کا . تویو : زاپۆن نیازی وایه به ره له سالی ۱۹۹۰ گه ووتیرین ته لیسکوب له جیهاندا دایه زرتنی و شوینی لهم ته لیسکوبه ش دوورگی هاوای ده پڭ . کولمبو : کاروباری توند تیرزی تایفه گه ری له سهریلانکا به رده وامه دوو که س له تایفه ی نایل له شه ریکا له که ل پولیس کوزراون . عمان : ده نگوباسی خاکی زه وتکراوی قه له ستین رای گه یانده که قه واره ی زاپونی و رژیمه ی ره که زبه رستی خواروی نه فه ریکا ریکه وتیتکی عه سه کریان مۆر کردوه .

روداوه کان به وینه

دوو وینه له هه له ته ی
گه ران به درای له غمدا له
ده ربایی سوور که چه نده
ولایتیک له که ل میسه ر
به شداری تیا نه کمن .

سمایل خانى سارا

له بېروا نامېرېكى ميرووي

نوي داو تېښتېك

✽ دروژناماهاوگاري ساروژا (۱۹۸۴/۲/۲۳) نې براين هيترا (حسين جاف) نې نقيسنيك به لاف كړي به لسمر (سمایل خانى سمك) و كاني چوا گرفتاريتي کوردانو نمره منستان ل کوردستانا ئيرانسي روي دايهو مهسلا ته قينا قونبلي بو كوشستنا (سمایل خانى) .

عبدالرحمن نقشبندي نيكتي دي گوتني گمور چه نديك دى گافه كني هندئيه كو ديروكا وي روحن بييتو كوژيتي نهارتي بهينه خويكارن ج نهف دياركرنه بدهستيت مه كوردا بخو بيت نان بدهستين بيانيا هرچنده كارئ مرؤف بدهستين خو نه كمت نك سمايل خانى . باش زخوبو كورد ديژن (رهشو بدهستين خو هه كه نافي تو بري) .

لسر نې مهسلي و كاني نهف روډانه چوا هاتيه نه هاندنو راجاندن من گفتوگويه دگهل نيكي ژوان شكاکا کر کو وهختي خو خودئ ئي رازي بابن وي نك سمايل خانى نې روښنتي بو به كو له قونيله به قسوي لهوي چندهها جار بو كوژي خو فكترايوو نهو كوژي وي دي ژمهره فكتريت .

✽ نيز بچوك بوم بابن من نهف سره هاتي به بو من فكترايه . دگو لدرتزاها چنده سالا ، مو عجمه سا هر گف و كور بو هه سا دهما زي ساريك دنافهرا مو وان دا هبو ، هرچنده عجمه دكو نديكر كو مه ژناف بهن لي نديكارين . ياني بچ رنگا نديكارى عشايري شكاهتيني بيخه بن دهستين خو .

روژه كئ سمايل خان دگهل چندهها زلفامين خو درونشتي بون - نهويسن درونشي هندي ليريا من ، ميرزئ خان كو خالي سمايل خانى به ، محمد علي ناغاو

با هه ستمان بجوليني كوروي دل جوش بستين بليسن نواوز به نرسي جارو بارش به گه رمي چونكه نازادو مهستين وهك بولبولي سره بستين ! چونكه گوښگرتن له ساز مرؤف دتيتيه نواوز با (گوراني) يش نوزانين به (چه) ي ليو نه توانين هوزراوه كه لهه پترو تا ئيره مان به يويست زاني نهري شاياني ووتن بيت نه م هوزراوه له رؤژگاري (رهژمي) باشايه تي و سرده مي (نوري سميد) دا ووتراوه .

له هوزراوه كي تري دا باسي گه شتيك دهكا بؤ سرچنار وهك كه ستيكي (بههست و بينا) ده ليت :-

نهگر حزن نهكي له گهشتو گوزار به (مهولوي) دا بؤ بره و خوار به دم ريگاوو چهو پتيك نين ههلمزه ههواي پاكى سر زمين كاتن نه گه بته لاي باخي گشتي وهها نوزاني هاوسوي بههشتي تاكوو چاو بركا باخچهو گولزاره له (دوويران) دا بههشت دياره كه چوپينه ناوي له ساي درهختي ههتاو ناييني نهوسا جوش بهختي هه لؤژدرووه دوايي ده ليت :

دلدار به جوته مرؤف به هزار شايو چؤبي كيش ، دهنگوش به قنار بروانه ل !!

خوزراي گيانه نواوز نهك به (تنيا) ، لهگل « ساز » به بن بكتسر بن تاسن به جوت به دل مرامن به شسي زؤري گيانداران به نواوز دتته گريان چونكه ههست و نارهزوو تيكل به گيانه ، بن سوو ! به كچار كوردي به شخوراو ليه ليه هونرا بويه لهتهك هونرا كه متر بووه به برا !! ههگر دههك كو ستيكي زل به دهستي (نوري) او چرچل نهيان گرت رقي خباتي لاههكا به ناواوي دهساناي زانواو دهنگوش به نواوي پر له جوش بليسن سرودي شوش گهل هاندن له بؤ كوششي به پي چؤنيتي نواوز به جوت ليدن تهبل و ساز

سهر زېږو تگا
نوسهري بهريژ
گهر بتهوي نهوي بوماني ده نيرت زوو بلاو بيتهوه . . . به خهتيكي روونو شمسر كاغزي فولسكاپ بينوسه وخت به جسي بيته . . . هج بههه ميكيك نهو مهرچانهي تيانه بسسي لوممان نهكيت گهر بلاو نهگرايوه .

سهر بهرشتي زمان

قهله كه چنده بيچوپوه هه ل نهو گوشته ناسكه له كيس دهيتنو به بهختيو خومان ندهين ، كورديانهوه خهريك دهسي ، نير سؤ دووي ليناكهن هيتدي بن ناچي بيچووه و پيشه كي گورج بهلاماري قهلهكان گوره دهبن و فيري بيچوره قهلهكان ددهنو و نرين دهبن و ناره نواوه هه مويان دهخون ، نيجا هيلانهكان چي دههتيلن و نزهي دايكو و باوكه كيشان له دراپدا دهگورتهوه ، باش ماويه كيش بيچووه نهواني ترهوه دههبن و بازه كانيش گوره دههبن و پيرادهگن و پرستي كاريان تدهكاو نارهزووي گوشت دهنه خوزراي بيچووه بازهكان ، نير ههسر ، بزه ههسر لههر خويانهوه لهوساوه بالنده قهلهكان بير دهكهنهوه دهلتن :- بؤيان شاغ دهپتوه كه بهراستي لهوه چاكرمان سمايل خانى چاوپرته مالو بؤ هه ل ناكهوي نهچيرهكان ساملي خهلكي هر گريز وان لههر دهستي خومان ، با نهجمه كي لهوه چاكرمان لهسر فرست باز ندهين و ناييت . . .

ت. بن چاو

✽ عثمان علي مارف ✽
پيشكشه به هونرمندانى كورد ✽
خوزراي گيانه نواوز نهك به (تنيا) ، لهگل « ساز » به بن بكتسر بن تاسن به جوت به دل مرامن به شسي زؤري گيانداران به نواوز دتته گريان چونكه ههست و نارهزوو تيكل به گيانه ، بن سوو ! به كچار كوردي به شخوراو ليه ليه هونرا بويه لهتهك هونرا كه متر بووه به برا !! ههگر دههك كو ستيكي زل به دهستي (نوري) او چرچل نهيان گرت رقي خباتي لاههكا به ناواوي دهساناي زانواو دهنگوش به نواوي پر له جوش بليسن سرودي شوش گهل هاندن له بؤ كوششي به پي چؤنيتي نواوز به جوت ليدن تهبل و ساز

✽ چيروكيكي سوي توردكايي به ✽
قهله
وا پزك دهكوي لهه دارستانيكدا قهليكو بازيك دراوسني يهنسر دهبن ، قهلهكه كاني بيچوو ههلهتاني نزيك دهپتوه ، كه سهريكي هيلكهكاني دهكات دهپتو ژماره يان كه موهو چنده هيلكههكي تري پس دهوي ، بويه لهبهرخويه بير دهكاهمومو دهني ؛

وا چاكه كه بسازي دراوسيم هيلانهكي خزي كورك دهپت . . . دواي چنده ههفته بهك

✽ ناماده كوردي ✽
نهگهر بگهويه سرزمير كورديكي بيبلوگرافي و چاويك به ليستهي كتبه كاني نه مسالانهي دوايدا بخشيتين ، نجا بهراوردى بگهين لهگل ژماره ي كتبه كاني سالاني رابوردو ، نهوه كسي ناتواني نكولي لهوه بكات كه ژماره ي كتبه ي - وهك ژماره - زيادي كرووو بازاري چاپه مهي كورديمان بوژاوه نهوه لهبره دايه ، نهوه حقيقه تيكه كسي لاري لبي نيه . بهلام دهبرسيو دهلتن : نهو كتبه و سييارانه ي بازاري چاپه مهي كوردي يان جهنجال كرووه ، چنده لهگل هزو نارهزوو و بيلاويستي خويته رانمان يه كده كورتهوه . . . ! يان خويته راني راسته قينه ي نهمرؤكه ي كورد كين . . . !

✽ ناماده كوردي ✽
له وولاته پيشكشه و توه كاندا وا خويان راهيتناوه ، هه موو شتن سرزمير بگهين و هه موو شتيك به ژماره پتوانه بگهين ، واي ليها توه گياني زانست و زانست بهروهي نه رنده بالي بهسر زياناندا كيشاوه ، گيانه شاعيري به كاياني كوشتوه . ته نانهت دهبره ي (خوشهويستي) ليت دهبرسن : نهو شته ، يا نهو كهسهت چنده خوش دهوي . . . ؟ يان چنده حزن لهفلانه شت دهكي . . . ؟ بهك لهو بو ارانه ي ژماره ي دهنگ و رابرسني گشتي [سرزمير كردن] دهستي پتي بهشتوه ، سرزمير كردن ژماره ي نهو هاوولايته به كه (هوبه كاني گواستهوه) بهكار دههين ، واته له سعائتيكدا چنده هاوولائي سواي پاسو نووتوبيسي دهبن . . . دواي نهوه لهسر بنچينه ي نهو ژمارانه راي خويان دوست دهكهن و بهو پي به دهزانن چؤن چاره سري گيروگرتي - گواستهوه - بگهين . . . ! بهتيك لهو بو ارانه ي كه له ژير چنكيان

— بهنديكي جوان ههيه ، دهليج : « گوتن بگه به بهخي هاويكنا ، لهه ژباندا ، گهلي لهوه چاكره كه مرد گومزبك لهسهمر گوره كي درووست بگهت ! »

— نهديسون ، نه فلاتون ، پاساتور ، پيره ميتر ، نه مردوونو نوابان نوازهو دلنهوازو خوش نوازن ، كاريان بؤ بهراو په رزه وندي مرؤ فابيه ي . ريزي نهو مردوه زيندوانه لهه چاوانه .

— بهلام لاي من ، نهو كهسانه ي كه زيندوونو خزمه تيان بؤ گهل مرؤ فابيه ي ههيه ، ريزو نازبان له ژباندا بگيرئ ، زؤر چاكره لهوهي كه مرد . نهو نازو نواز شهبان شيا باش بگريت ، وهك كورد ووتوبويي « ههزار فاتيجا به موچه يه ههلو نايي » .

— ت. بن چاو . له ژبان دايه . له رؤژنامه ي (زين اي رؤژگاري ماموستا (گوران) و گوڤاري (ههتاو) گهلي جار چاوم به هوزراوه ي دهكوت . حزم به ديدهني و ديداري دهكرد . رؤژگاري ته مهن له خوشي دا به خيراوي له ناخوشي دا بهستي لهو چنده سالانه دا تپهري . (ت. بن چاو) خوي هاته لام . داخهك چاوي به من نهكوتو من چاوو دلم به ديداري نهو شاد بو ، نهو به چاوي (عهتل او) من به (عهقلي چاو) به كترمان بيني ! بسالي توش نارهلو ناشنا بيت . . .

نهگر لهه كاني بوونم نه پرسى ؟ بيستي رهجهب بوم ، له توه دوسي هاوومه جيهان ، دهمو به بياني به تاقا نهني ، لهه سهليماني ناوم (توفيق) وه ناز ناوم بن چاو ئيراهيم باروكم كوروي نه محمد ناو لهسر شويي كون به خيوكراوم له شش سالياندا حوچه خراوم — له مندالي دا چاوي ساغ بووه ، لهگل (جلال حاجي شفيق) اي دكتورو (طه بابان) اي هونرمه ندو (صالح سميد) اي نديب هاويكو هاوكاني سرده مي قوتابخانه ي سه رها تاي بوون ، بهلام نه م دهري گره تا چاوي كوژي كرووه و گرده شيني كرووه . له (قوتابخانه و پوونائي) بن بهشو بن بهره ماوه توه .

— له تپي سروردا بووه له قوتابخانه دا . و دهليج « ئيستاش زابه لهي (ده مي رابه رينه) كه ماموستا (محمد توفيق) پي دي دهگوتين لهه (دروون) ما دهنگ دههاتوه » .

— ناوي (مهلا سميدي كايان) ناو ديژر بن . كه هانو دنه ي خزمه كاني (ت. بن چاو) اي داوه . كه بيترنه مزگوتي گوره ي سهليماني و فيري (قورنان خويستدن) بين . « بووه به (حافظ) و (قورنان خوين) » .

— بهلام بهرهو بهشي شاعيري تي نه م مرؤفه زؤرتره له بهره كاني تري !

گولي نهمر
✽ سارا فهقي خنر ✽
نازيره كم گولي نهوي من و تو هميشه گه شو باراوه به فرميسي خه ماوي چاوي ههردو كمان ناو دراوه هه بويه شه . . .

به دريژاي چوار وهزي سال پيره كاني گهش دهنوئين !

هه ندي جار ره شهباي نهگريس هه ل دهكاتو ده بوخ هه ليوه ريتو . . .

په ره كاني لهگل خاكدا تيكل بكات بهلام گولي نهوي مه نه ره شهبانو نه گهرده لولول . . .

نای وهريتن .
نه تهزهو باراني بههار نه سه رماو كرويي زستان ته نانهت وهزي پايزيش ناي زاكيتن . . . !

نازيره كم :
هه موو سالي ، وهزي بههار لهو رؤژه ي دا ، بؤ بهكه مچار نمامي سواي نهويتمان تيدا پروانده به بن ترس . . .

عيشقي پيرو زمان راگه ياند لهو رؤژدها نمامي نوئ له خاكي دلدا دهرويتين دهشت و كوساري وهنگي به غونچه گوليكي گه شتر دهه خشتين . . . !

كرووه له كتبخانه كاندا سهدان هزار ناوونيشاني كتبه بهرچاو دهكوي ، نهو كتبخانه هه موو جؤوه ميزاچ و ته رزه نارهزوو و هه زيك رازي دهكاتو هه موو قوتانگه كاني ته مهي ناوميزاد تير دهكات . . هه نديك لهو كتبخانه زوو ته واو دهبن و ناميتنه وهو سهر له نوچ لهچاپ دهديتهوه . هه نديك شيان لهه شويي خويان ده ميته وهو لهسه ر نهه يي و كتبخانه كان ته بو توژيان لهسه ر دهنيشي و چاره واني ده رگايتكن لريان بگريتهوه . بهسه ر ژمارديكي بچوكو سر پي بي بؤ نه م ديارده به ، زوو نهوه ده ردهكوي نهو كتبخانه ي زوو ده فرؤشربن كامانه و ژماره ي فرؤشنتيان دهگاته چنده . . . ؟ نهو كاره لاي نهو ميله تانه ي كاروباري ژباني خويان

خويانهرو
چاپه مهي كوردي
رزگار نه بووهو سال به سال خهريكي سه ر زمير كردني دهبن ، بوري نه ده بو رؤشنييري به . لهو وولاتانه ههزاره ها كتبه و سيباره بازاري رؤشنييري تقوم

كار تپ ناكهن . . مژو باران
بنك كه قهره . .
ديوار بهرن
په نجهر . . ناسن
بيلا دهبن
ناهرين . .
لينا پتر باران ليكر
ليكر . . ليكر . . ليكر
رئي پتر نهر
لينا فقه
لهه كرين . .
خاني باخو هه مي وار
بونه چنيكتين كوليكلا
هه ر خه ملين
ژنوي بو بههار

پوژه كئ . .
عمورا هه ما هزا خوكر ،
پينكه دهگه ليك . .
بارانه كئ . . توفانه كئ
درايژن سه ر خاني بن من
ناهرين . .
خاني ناخه دي هه ريقين
لينا ناسمان . .
تنيكدا كره مژو موران
تاقيتت باراني ريكرن
وان هزرگر . .
خاني بن من
بتاقيه كئ . . دي هه ريقين
وان نازاني !!
خاني بن من . .

بهبخت محمد هراوي

فاني من

سهر دانی

سهره کی فرمانده

خدا لاتی ژبیانه

هه جاره ی باسیک

چوار ووشه له چوار چیهوی که لتوردا

دارا حه سه می

کولتور له رۆژاندا ئه مه نده فراوان بووه ، ده ست نشان کردنی بووه ته کاریکی زۆر گران . په یوه ندی له گه ل مرۆفدا هه ره کو په یوه ندی هه واو مرۆف وا به ، مرۆف هه ره له سه ره تایی چا و کردنه وه ی دا خۆی له با ره شی ئه وه ده ورو به ورو کولتوره دا ئه بیته وه . هه ره وه کو چۆن مرۆفی سه ره تایی که چا و ئه کرده وه خۆی له سه ره شته ره قه ته که دا ئه بیته وه . هه ره بۆیه کیش مرۆفی ئه مه سه ره سه بۆ ئه وه ی کاروان چی چی ته هیکلی ئه بیخ خۆی پێ چه کی ته وا و ی زانیاری به کانی ده ورو به ری به ری به کوا خۆی له که له یانسا بگنجین ، وه یا خه د به سه زمانی نیشا و نه وه کان مرۆف ئه بیخ بچینه نسا و هه ره مۆنی جیهانه وه .

مرۆفایه تی ئه مه کولتوره فراوانه ی به هۆی ووته ره زمانه وه دامه زاراندوه . بۆیه کولتور له پیش هه موو شتی که دا ووته ره زمانه ، چونکه مرۆف پیش ئه وه ی ناگی به کار به یخ به چه نده ملیۆن سا لێ ووته ی به کار هینا وه . ئه رکی مرۆف ئه وه نی به زانی له کۆ ئه وه ده ست پێ ئه کا ، چونکه هه رگینه زانوان ، چونکه له هه ر چه کۆ ئه وه ده ست پێ ئه کا پیش ئه و شتی تر هه به .

کولتور ده ورو ده ورو زۆر له سه ره ، هه ر چه کامه یکان بگرین ئه توانین لێ وه ی بچینه زو وری . بۆ نمونه ئه گه ره ده رگای ئازار هه لێ ئه یزین بۆ مان ناسکر ئه بیخ که نازاری فیزی که ده رگایان لێ ناکاته وه هه یچی لێ ئه نا که یو ناشوانین رای بکه یین ، به یته وانه ی نازاری گیانی به وه که ئه توانین به هۆی شی ره و هه ره وه رای گه یین و کار نه کاته سه ره سۆ زه ده ورو نمان بۆ نمونه نازار له مۆ سیقا دا خۆشی ئه ورا په مرۆف و بگره چه نده نازاره که کو و لتر پێ له ئا وازه که دا ئه مه نده زیاتر کار بگره ئه بیخ له سه ره مان . ئیسته ئیته خۆمان له راه و ی دوو لای نه گراییه تی دا ئه بیته وه به وه ی که له شو و گیان مان چا کرده وه له شان به سه ست و گیان مان به جیالا ف دانا . هه مو ئه زانین که لاشه ی مر دوو بیر ناکاته وه ، چونکه به سه جیالا که ی لێ جیا بووه وه . هه ره ها له شی زیندووش وه کو له شی ئیته سنو وری نی وه به شتی که کولتور کومه ل ، ئه مه نده فراوانه بۆیه نا گمان لێ نی وه ، کومه لیکه له گرێ و هه مئا و ره ز . یا ئه توانین بلێین کولتور به ندی خانه یکی ره مسزی شاره و په ، وه کو به که له هه موو شو ئیته که ئه گه ره به چا و یکی جیهانی ته ماشای کولتور بکه ین وه کو مۆ دلیکی جیهانی .

له ی تا قه که سه ی ش کولتور له هه ندی هه لسه و کوه ی ژباندا خۆی ئه ویت ، له تواندنی ده سه لاتی خۆیدا ، یان په یوه ندی له گه ل ئا فره و خۆ شه و یستی و هه ن .

هه ندی جار مرۆف را ده ی پری می شکی له شاره زایی و بیر کردنه وه ئه ی کاته خا وه ده سه لاتی خۆی به سه ر خۆی خۆیدا . . له و ئه وه حه ز یان هه ولکیان به ره ئه وه ئه چه به هه موو شت بکه ن ، ته را ده ی ئه وه ی کۆ تایی ژبیانه یان چه ز ئه که ن به ده ست خۆیان پێ . . بیکومان له هه موو ئه ماندا ده ورو به ر راسته و خۆیان نازا سه و خۆ کار نه کاته سه ره هه لویستی ، هه ر چه نده با سیکی وا لیکۆ لینه وه ی و ردو گه ران به چه نده ن سه رچا وه به ر چا و خسته ی چه نده ن سه رچا وه ی ئه و ئه بۆ به لکه ، به لام ئه وه ی ئه مه ی به کورتی له م چه نده دێ ره دا په نجه ی بۆ بکاتیم ئه وه به که کاری کلتوری ده ورو به ر بۆ سه ن مرۆف ده رگای ساغ کردنه وه ی توانای مرۆف له نا و کومه لدا به رام به ر به خۆی به یته وانه وه ئه کاته وه با سیکی وا ش شایانی سه له سه ر کردنی فراوانه .

له دیدنه ی چه نه ده ها و لا یه که به بی نی بی سه ره کی فرمانده شاد بوون .

له جوار چیهوی به نامه کانی ئه ههنگی شاری هه ولتیر به مۆ نه ی ئه و ووته مێ ژووی به ی که سه ره کی فرمانده تیکۆ شه ر صه دام حه سین له به ر ده م کۆ مه لانی کوردستان خۆ یه نه وه وه ره ی خه ست که هه ولتیر ی پایته ختی ئۆ تۆ نۆ می له سه پا شه رۆ ژدا ده بیته پایته ختی ها و نه ی عیراق ، وه له حیاتی به رێ ژ پارێ ژ گاری هه ولتیر ، نامۆ ستا عبدا لله حه سین یاره ده وه ره ی پارێ ژ گاری هه ولتیر له ۸۱۵ سه ر دانی کرده مانی چه نده ها و لا یه که کانی خۆی سه ره کی فرمانده له کاتسه ی گه شته ی دا بۆ هه ولتیر یاری گۆ زه رانه سی به سه ر گه ر ده وه . . .

به رێ ژ ی له ووته کانی دا بۆ ئه و ها و لا یه یانه دوو با ته سی با یه خی سه ر کردایه تی پارت و شو ژ و شی و سه ره کی فرمانده ی له پێ نا و گه شانه وه ی نا و چه ی کوردستان روون کرده وه سه ره ر دانه که شی بۆ هه ولتیر و به سه ر گه ر ده وه ی ژبانی .

ها و لا تی ره حه مان نا فا و وتی :

له کاتی که سه ره کی فرمانده تیکۆ شه ر صه دام حه سین شه ره فه ندی کردین به هاتی بۆ مالی ئیته به نیشانه یکی زیندو و له ژبانی ئه ندانی ئه م خه ترانه ئه مێ ته وه که ده می که به ئا و اتی ئه وه بوون سه ره کی فرمانده بی نی و ئه و رۆ له ی له دلو ده ورو نیاندا ئه ژ و ی رۆ ژ به رۆ ژ خۆ شه و یستی پتر ده بۆ ئیته ش ئا شکرایه که هه ره به سه ر با زی به وه قای سه ره که ده می ته وه له می وانی گه ره ی هه مو و مان و خۆ شه خت کرد و هه موو مانه ی قور بان سی دان به تابه تی له م بارو دۆ خه دا که و لا ته که مان بیدا ت به ر ده بۆ له چه نگی

ره وای دا دزی تا قسه ره که ز به سه ته که ی ئی تران که چا و ی پر ی وه سه ره سنو ورو ئا و و خا که مان و سه ر با زه دل ته ره کانی ش له و ده ره سه گه ره یان دا یێ که هه رگیز بیران نه چیتته وه .

ها و لا تی سه عید رشید و وتی :

به خه ون و نا و اتی سه یه ئه و بووین که ده ست به خه یه ملی سه ره که صه دام حه سین و ما چی بکه ین ، تا ئی واره به کیان ئه و خه ونه گه ره یه هاته دی و سه ره کی فرمانده ، بوو به می وانی گه ره ی هه مو و مان و وه کو یاد گار و خه لاتی کی گه ره ی ژبانه مان ئه و رۆ ژه ئه دره وشیتته وه . . بۆ گو مان له م رۆ ژاندا که هه ولتیر ئه ههنگی یادی ئه و ووتی به

ده گزیتته وه که سه ره کی فرمانده رای گه یاندا هه ولتیر بیته پایته ختی ها و نه ی عیراق ، ئه و راستی به ی دوو بیات کرده وه که چه نده به ته نک کورده وه یه ، چه نده ده یو ئی بکه شیتته وه و پر شکی ئه م تیشه نا چه زان کۆ یتر کا که چا و یان پر ی وه خا کی خۆ شه و یستمان و ده یانه و ئی ئه م و لا ته چۆ که بسا ت، که چی زیاتر له چا و سا له قور بان ی ده دا ت و دا ستانی گه ره ی خۆ شه خت کردن ده کاته دیار یه که بۆ سه ره کی فرمانده و را به ری گه ل صه دام حه سین که بوو به نیشانه ی گه ره ی خۆ شه و یستی سه ره کوه ت .

لقی هه ولتیر

له گه ل ژماره به که له بی وانی عه با به یلی [له وانه علی حه عه زیزو حه صه الی شاره و یس . . .] له ده ره ندی «ئه شه که ره» ده ره ندی . ها واره دا ری یان لیکرت و کوشتا ریکی با شیان لیکرت و وه ختی له شکر گه را یه وه ئینگلیزه کان له هه له بیجه به میان زانی ، ته یاره یان خه ت ئاسمان و کافرا نه بۆ ردو مانی عه با به یلیان کرد و به سه شه و نه سه ستان له شکره که هاته عه با به یلی و مالی شیخ ره شیدی سو تاند و ئا وایه که تالان کرد . . .

خاله حه سه عید ، نازانم له گه ل دکتۆ ره نه خۆ شخانه دا به یشتان چۆ نه ؟

ئه وه ی له بیرم پێ له ته مه نا دوو شه و له نه خۆ شخانه ی سلیمانیدا بر دو وه سه ر ، ئه می ش و نه ی خۆم چو و بسم ، به گه ره یی خه وا به زۆر بر میان !! . . .

دوای ما ئا وای یکر دوو دا وای ته مه ندرێ ژ ی بۆ ی به چته هیشته به هیوا ئه وه که له هه لیکه ترا دانیشتیکی تری له گه ل بکم . . .

دل گران بوو و وتی : ئای چه نده ته مه نی شه ونم گه رته .

هه ترش محم د امین گه ر دوو به تی به گه ر دی

شیه ر بۆ مندا لان

ئه نه دا مه کانی له ش

له گه ل چه نا گه ی جو انم

ملو دوو ده فه ی شانم دوو با لو په نجه کانم

سنگو و سکنو نا و یشتم ده په نجه ی هه ر دو مشت

دوو قا چو ده په نجه ی پێ رو شتن ئه کم چه یه چن

ئه ندامی له شو گیانم زۆر به چا کی ئه زانم

هوشیار به رنجی

خوا گه ره یه کفی تۆ ش بدو رووم ! . ئه وه شانم له بیر نه چن کا که حه سه عید هه تا ئی ته شته خه با ته و لیفه ئه درو و ئی به لام ئه و گه یه یی ده کردا که له م رۆ ژاندا «به تانیه» زۆر بوو . کهس لیفه نادرو ویت ته نا ته ت خۆ شی دانیه کی هه یه ! .

خاله ئه مه و ئی پیر سه له ما و ی ئه م سا لانه ی ته مه نا کام کاره سات یان پر و دا وه

کار ی تیکر دو و ی هیشته له بیر ته و دیت ته ره پیش چا و ت ؟ [نه ختی بیده نگ بوو] . . . ئه و ی راستی پێ بۆ ردو مانه که ی عه با به یلی زۆر زۆر کاری تیکر د ، ئه و بۆ ردو مانه که نزی که ی نۆ ئا فره و ت پیا و ی تیا شه عید کر . . .

ووتم : هه ی جیا ت ئه ناسی یان نا و یات له بیر ما وه ؟

به لێ ، به لێ به چا و ی خۆم هه مو و یانم دی . ئه وانه ی له بیرم مان . . . ئه سا که خانی که چی شیخ محم د ، نه فه ده فه رانه نه بوو . . . خان ، ده و له ت خان ، سه لته ما هی ژنی عی ل به گه سی ، فه ره چی چا چی

خاله ئه گه ره به ئه رکی نازانی پرسیاریکی تابه تیه م هه یه چه نده ژنت هینا وه ؟

هه تا ئی ته ! سیان هینا وه . . .

گه له که و وتی :

من دل شلم چونکه نازاری زۆرت پێ نه گه شته وه باش تۆ زیتک به شه ونمه که ی ووت :

ئه وه نده ی نه مر د له گه ل هه نهانی رۆ ژدا شه ونمه که تو ابه وه ئه و کاته گه له که زۆر

کاتیک که ویتته خواره وه گو پێ له دهنگی بولییک ئه گرت بۆ به له تر ساند ا پا چله کیم و خه ریک بوو به رم .

شه ونمه که زه ره ده خه نه یکی کرد بۆ گه له که و به لام هه یی له دم نهاته ده ره وه .

گه له که هه ستی کرد خۆ شه و یستی شه ونمه که چو وه ده لیه وه بۆ به خۆ ی ووت : ئه ب به ها و نه یلیکی

شه ونمه که و له می دا یه وه و وتی :

زۆر نه بوو .

شه ونمه که و وتی : له ئاسمانه وه

ئێ نجا گه له که سه بری شه ونمه که ی کرد بینی وه کو که و هه ره ئه بریکته وه ، له و ئی خۆیدا و وتی : «به ویتنه ئه سه تیره به کی بچۆ له هاته خوا . . . وه به ره ی بییکات و گه ره بیت . . .

له گه ل

بۆ با لاجو و ما فا

ووتم خاله حه سه عید ئه مه و ئی چه نده پرسیاریکی تابه تیه م هه یه چه نده ژنت هینا وه ؟

ئه و ی راستی پێ بۆ ردو مانه که ی عه با به یلی زۆر زۆر کاری تیکر د ، ئه و بۆ ردو مانه که نزی که ی نۆ ئا فره و ت پیا و ی تیا شه عید کر . . .

ووتم : هه ی جیا ت ئه ناسی یان نا و یات له بیر ما وه ؟

به لێ ، به لێ به چا و ی خۆم هه مو و یانم دی . ئه وانه ی له بیرم مان . . . ئه سا که خانی که چی شیخ محم د ، نه فه ده فه رانه نه بوو . . . خان ، ده و له ت خان ، سه لته ما هی ژنی عی ل به گه سی ، فه ره چی چا چی

خاله ئه گه ره به ئه رکی نازانی پرسیاریکی تابه تیه م هه یه چه نده ژنت هینا وه ؟

هه تا ئی ته ! سیان هینا وه . . .

گه له که و وتی :

من دل شلم چونکه نازاری زۆرت پێ نه گه شته وه باش تۆ زیتک به شه ونمه که ی ووت :

ئه وه نده ی نه مر د له گه ل هه نهانی رۆ ژدا شه ونمه که تو ابه وه ئه و کاته گه له که زۆر

کاتیک که ویتته خواره وه گو پێ له دهنگی بولییک ئه گرت بۆ به له تر ساند ا پا چله کیم و خه ریک بوو به رم .

شه ونمه که زه ره ده خه نه یکی کرد بۆ گه له که و به لام هه یی له دم نهاته ده ره وه .

گه له که هه ستی کرد خۆ شه و یستی شه ونمه که چو وه ده لیه وه بۆ به خۆ ی ووت : ئه ب به ها و نه یلیکی

شه ونمه که و له می دا یه وه و وتی :

زۆر نه بوو .

شه ونمه که و وتی : له ئاسمانه وه

ئێ نجا گه له که سه بری شه ونمه که ی کرد بینی وه کو که و هه ره ئه بریکته وه ، له و ئی خۆیدا و وتی : «به ویتنه ئه سه تیره به کی بچۆ له هاته خوا . . . وه به ره ی بییکات و گه ره بیت . . .

بیرتیک

راگوزاری

تۆ بلێی و ابی !!

له م رۆ ژاندا ، له کۆ رو دا نی شه تته ئه ده یه کاند ، قسه و با سی سه بر ده باره ی باشا گه ر دانی با ری ئه ده یی و ئه ده یی رۆ شه نی بی ری دا ئه گه یی . . . هه ندی که به به لکه وه ساغی ئه که نه وه بوو رو و ی دا وه روو ئه دا . . . سه ری «به نی ئا ده م» سه یی ئه کا . . . تۆ بلێی و ابی !! نازانم هیش سه م سو و را وه . . هه ر چه نده دانیام و ابه . . ئه نێ و ی [له ئو بانی ئه وه ی ئه نی . . .] خا وه ن شه ها ده یه کی مو عته به ر بۆ «تر قیه ی» سا لانه ی کتیبی نو و سه ری کی دیاری تری هینا وه . . به رگه که ی دی وه ، به رگه یی که ی بۆ کرد وه نا و ی خۆ ی له سه ر نو و سه یه وه دا وای «تر قیه ی» پێ کرد وه ، شو کر پشیا ن زانی و . . . «ته ری ق» بو و تر قیه ی نه گه ر د !! ئه لێ ن خا وه ن شه ها ده یه کی هه روا گه ره ، و ته اری قو تابه یه کی خۆ ی هینا وه ، نا و ی قو تابه یه کی گو ژا نۆ ته وه نو و سه یه و بلا و ی شه یی کرد و ته وه هه یج وه که نه یی دی بی نه بۆ زان له نا و خه لکی سا با سی ئه و «مقا له» مه مه ی خۆ ی ئه کا . . .

سه ره . . . تۆ بلێی و ابی !!

ئه ده یی رۆ شه نی بی ری هه زار !! ئای . . .

دیاری سه بر له چه ژنی له دایک بووندا .

ئه م و ته به دیاری به کی نا ئاسما یه به له چه ژنی له دایک بوونا که بیکه ها ته وه له پلا یرو چه کوش و ده رنه - فیزی که له شی وه ی به یکه ری که به زرا یی به که ی هه شته مه تره و توری سه به که ی بی ته نه .

به که ره که هونه ره مندی ئه برکی کلز ئولدی نرک دروستی کردوه بۆ کورانی بازرگانیکی ئه لمانی که له چه ژنی له دایک بوونی با وکیانا بیکه شکی بکه ن ، به وه ی باشه ئه م خه ترانه با خچه یه کی گه ره شیان هه یه بۆ ئه م به یکه ره .

هه مکار

ده زگای رۆ شه نی بی ری و بلا و کردنه وه ی گه ر دی

شه قامی الخلفا . مه ی دانی الخلفا

ئه له فون ۸۸۷۵۷۹۶

هه خه ت

بارہ گاو سہ لقبہندی ناویسی لہ لبرار دنی تہ مجربہ فی نیستمانی لہ یارنگای سلیمان

ناوچہ گائی ہہ لبراردنو مہ لقبہندی گائی لہ باریز گای سلیمان

● بارہ گای مہ لقبہندی ہہ لبراردن لہ ناوچہ پہ گہم ..

۱ - قوتابخانہی ہندین : گہرہ کی ہوارہ
بہرہ ، توی مہلیک ، نازادی ، شہیدان ، ابراہیم
باشا ، داروغا لہ تسلسلی ۱۱۱ تا ۱۲۱ لہ شاری
سلیمان .

۲ - قوتابخانہی نارہندی زینی کچان :
گہرہ کی مہ لقبہندی ، ابراہیم باشا ، داروغا لہ
تسلسلی ۱ تا ۱۱۰ لہ شاری سلیمان .

۳ - نامادہی ہہ لقبہندی کویان : گہرہ کی
مہ لقبہندی ، گہرہ کی تہزم لہ شاری سلیمان .

۴ - قوتابخانہی ریزانی سہرہ تابی کچان :
گہرہ کی کائی ناسکان و شورش لہ شاری سلیمان .

۵ - قوتابخانہی بادیشانی سہرہ تابی : گہرہ کی
خبات ، گوندی قرگہ ، دہرگ زین لہ شاری
سلیمان .

۶ - نامادہی سلیمان کچان : گہرہ کی
گویوہ گردی سہ یوان لہ شاری سلیمان .

۷ - قوتابخانہی مژدہی سہرہ تابی کچان :
گہرہ کی سہر شہ قام ، حاجی ناوا ، ہوانہ ،
ولوبہ ، شیخ عباس لہ سلیمان .

۸ - قوتابخانہی نامانچی سہرہ تابی : گہرہ کی
کاریزہ وشک ، گہرہ کی ناشتی لہ شاری سلیمان .

۹ - خانہی ماموستایانی سہرہ تابی : گہرہ کی
بقیہ اسان ، گہرہ کی بکسر ، کارگہی
شہرہ کہہ ، خانوہ کائی کارگہی جگہرہ ،
ہندین ، تابلاغ لہ سلیمان .

۱۰ - ناوہندی سولانی کویان : گہرہ کی گردی
شیخ محی الدین ، گہرہ کی برانان لہ سلیمان .

۱۱ - نامادہی سلیمان کویان : گہرہ کی چوار
باغ ، گہرہ کی شاردوانی لہ سلیمان .

۱۲ - ناوہندی کویان قہرہ داغ : مہ لقبہندی
ناحیہ قہرہ داغ و گوندہ کائی دہرو بہری .

۱۳ - قوتابخانہی بازیانی کویان : مہ لقبہندی
ناحیہ بازیانو گوندہ کائی دہرو بہری و گوندی
کوبالو نالامی ہاوجہرخ .

۱۴ - قوتابخانہی عہرہ تہی سہرہ تابی :
مہ لقبہندی ناحیہ کہو گوندہ کائی دہرو بہری و گوندی
عہرہ تہی ہاوجہرخ لہ ناحیہ تانچہرؤ .

۱۵ - قوتابخانہی قادیسی صدامی سہرہ تابی :
گوندی سہر دارناوا ، داربہرو ، کائی مہندم ،
دارتوی مہ لوانہ ، کائی تہی سہرو و خوارو ،
تہ پرمش ، شیخہ رش ، لہنجاوہ ، داربہرو ،
سوتکہ ، سورہ کائی سہرو ، سورہ کائی خوارو ،
باوہ مردی سہرو و خوارو ، حاجی قادر ،
خہ بلان ، ٹیسکان ، کیلہ سپی ، گہرہ کی قادیسی
صدام لہ ناحیہ سہر چنار .

۱۶ - قوتابخانہی سہر چناری سہرہ تابی :
گہرہ کی سہر چنار ، گوندی عزیز ناوا ، باجوخہ ،
بن گرد ، کائی کہوہ ، گوندہ سورہ ، بہرہ جچو ،
شیرہ کہ ، کوستہی چم ، ناشہ سپی ، خہ لیغہ ناوا ،
عوالان ، کوستہی بان ، قولہ سپی ، مہلا داود ،
گوب تہ پہ ، شیخ وسال ، دارناغا ، چیشمانہ ،
ہزار میرد ، دی کون ، کائی سپیکہ ، نالیوا ،
داود بلاخ ، کائی ہردینہی قازان ، کہ تہ کہتہ ،
ختیوہ تہ ، کائی ہردینہ ، کائی بیر ، کائی میکائیل ،
گلہ زہرہ ، نووہ سپی ، کاریز کلاو ، کائی کویان ،
ہہ نارانی سہرو و خوارو ، ہہ نارانی کون ،
قرلہ لہ ناحیہ سہر چنار .

۱۷ - قوتابخانہی نیستمانی سہرہ تابی لہ
گوندی تاسلوچہی ہاوجہرخ : گوندی کائی جنہ ،
کہندہ کہوہ ، زبوی ، کائی حسین ، کائی بان ،
دارتوی حاجی حارس ، دارتوی نہرہ ، قازی ناوا ،
گردہ پور ، حجیا ناوا ، حسن تہ پہی خوارو و
سہرو .

● بارہ گای مہ لقبہندی ہہ لبراردنی ناوچہی دووم ..

۱ - قوتابخانہی ہہ لقبہندی سہرہ تابی :
گہرہ کی سہرا ، باموک ، کائی قولہ ، بیر محمد
بہشی بہ کہم لہ شاری ہہ لقبہندی .

۲ - قوتابخانہی شروئ سہرہ تابی : گہرہ کی
باشا لہ شاری ہہ لقبہندی .

۳ - قوتابخانہی ہہ لقبہندی کویان :
تہوہ ، بیارہ لہ ناحیہ بیارہ .

۴ - قوتابخانہی احمد مختار : عہ نہی کون ،
بیایوتکہ ، باوہ کوچک ، گولان ، نہا عبیدہ ، گردہ
ناوی ، چنارہ ، ہشی احمد بہگ ، زمانکو ، دہلہ خہ
سہرو و خوارو ، دؤئی ناو خزانہی ، شیمان
دہنگہرہ ، گولچنہ لہ ناحیہ سیوان .

۵ - قوتابخانہی ہیوا سہرہ تابی : خورمال ،
گوندی خورمالی ہاوجہرخ ، گہنچینہ ، باخوان ،
سہر کہوتہ ، دہرہ مہر ، زلم ، ہانہ قولہ ، تہ کہو
گوندہ کائی سہرہ ناحیہی خورمال .

۶ - قوتابخانہی سیروانی سہرہ تابی لہ
ناحیہی سیوان : گورگہ چیا ، نیمام زامن ،
دوانگہ نیمام خوارو سہرو ، تہ پہی سہفا
سہرو ، خالکو خول ، قارہمان ، نارنجہ ، کائی
شیخ ، جروستانہ ، ہانہ ژالہ ، دہرگای شیخان .

۷ - قوتابخانہی سہرہ تابی لہ گوندی زہمہ تی
ہاوجہرخ : گوندی حسن ناوا ، بکر ناوا ، زہمہ تی
سہرو ، بوو کہ قوتی ، میرولی ، دہرہ شیشی
سہرو و خوارو .

۸ - قوتابخانہی سید صادق کویان
مہ لقبہندی ناحیہی سید صادق شاردور .

۹ - قوتابخانہی سید صادق کچان : گوندی
باوہ کوزوروا ، کیلہ کہوہ ، خانہ قبیلہ ، قانچہ ،
گردہ نازی ، قہرہ فہری ، نالیوا ، نارگردان ، سید
صادق خوارو ، گامیش تہ پہ ، کہلوران ، گردی
شاتوان ، تہ پہرش ، سولہ میتش ، ہیاس ، قرخی
خوارو ، سہر ناوی خوارو ، سہر ناوی سلیمان
ناغا ، سہر ناوی سہرو ، ویلہ سمٹ ، کہولی ،
تون ناغا ، تاسلوچہ .

۱۰ - قوتابخانہی کائی پانکہی سہرہ تابی :
کہوچک تاسن سواروی گریزہ ، کائی پانکہی
سہرو و خوارو ، کائی سپی کہ ، موانی کون ،
موانی حمہ حسن ، موانی محمد عبداللہ ، موانی
حسن قادر ، موانی میرزا ، موانی ملا تاہر .

۱۱ - قوتابخانہی عمری کوری خہ تاب لہ
گوندی شانہدہری ہاوجہرخ : شانہدہری سہرو و
خوارو ، راوان ، نزارہ ، کائی گویزہ ، کسائی
ماسی ، علیاواوی تازہ بانہ خیلان ، قوچہ ،
سہرہرہ ، ہرگینہ ، بناوہ سوتہ ، سہروران ،
چنارہی شیخ نوللا ، کائی میو ، سپیدارہ .

۱۲ - قوتابخانہی پیکہی جوزہیران لہ
دہرہ بندبخان : مہرگزی شاری دہرہ بندبخان ،
ناوتاق ، حسن کاوہ ، بیترہ کی ، کائی خان ، دیوانہ ،
کائی سارد ، چہرہ گہگہ ، کولانی دؤمکان ،
بانہ خیلان .

۱۳ - ناوہندی زہراین لہ گوندی زہراینہی
ہاوجہرخ : مہرگزی ناحیہ زہراین و گوندہ کائی
سہرہوی .

۱۴ - ناوہندی چوارتای کویان : چوارتا ،
مامہ خلان ، چنارہ ، بیانہ ، ولیا ناوا ، بلنگہ ،
زہلان ، کہوانہ دؤل ، کائی کوزہلہ ، کائی بی ،
دیگہلہ ، کائی قدردان ، کورہ دیم ، موبوہ ، میتھولان
لہ مہرگزی قہزای شاربازیر .

۱۵ - قوتابخانہی دیمہنی سہرہ تابی لہ
کاریزہی ہاوجہرخ : کالان ، ہنجیرہ ، سورہ ،
بہرہ کردان ، زہروون ، ناوہ کورتج ، دہشتی خانہ ،
کائی پیو کہ ، بہرہ شین ، کاریزہ ، کونہ ماسی ،
ولاخو ، مالومہ .

۱۶ - قوتابخانہی سہرہ تابی گوندی سورہ
قہلانی ہاوجہرخ : ماوت ، کونجیرین ، دئی کویس ،
زہینل ، دہشتی ، قلی ، سپیدار ، سہرکار ،
ژالہ ، قازی ناوا ، مارہرش ، ہومہراخ ، خویوہ تہ
سورہ کان لہ ناحیہ کاریزہی سہر بہ شاربازیر .

۱۷ - قوتابخانہی چرای سہرہ تابی لہ گوندی
کہناروی : سہراو ، کہناروی ، دیگہلہ ، گردہ بیزیر ،
بیتوانہ ، سورہ بانہی تورک ، دورہ باب ، سورہ بان ،
کوخی باہ شیخ ، قہلانی سلیمان ، کائی کویس ،
ناشی بارام ، سیاوہ حشان ، رتہ کائی و گوندہ کائی
ناحیہی کہناروی .

۱۸ - قوتابخانہی قہلاچولان لہ گوندی
قہلاچولانی ہاوجہرخ : گوندی باتوان ، شمس ناوا ،
قہلاچولان ، سامان ، بناویلی چوارتا ، نودی ،
عازہ بان ، بزہنیان ، چنکیسان ، مژکہ بہ ، تیمار ،
قہوانی بچوک ، قولہ رش ، قوتابیان ، شیوہ کہل ،
نالان باشا ، کائی شوان ، گوندہ کائی سہر بہ مرکزی
قہزای شاربازیر .

۱۹ - قوتابخانہی بہرنجہ مہرگزی قہزای
سرؤچک : بہرنجہو گوندہ کائی سہر بہ ناحیہی
سرؤچک .

۲۰ - قوتابخانہی باوہ نوروی سہرہ تابی
ناحیہی پیاز لہ قہزای کلار : باوہ نورو
گوندہ کائی سہر بہ ناحیہی پیاز .

۲۱ - قوتابخانہی تیلہ کوی سہرہ تابی
مہرگزی ناحیہی تیلہ کوی گوندہ کائی سہر بہو
ناحیہیہ .

۲۲ - قوتابخانہی الرسالہ الخالدهی سہرہ تابی
لہ مہرگزی قہزای کلار : گہرہ کی حمہ کہرم ،
بنگرد ، گوندی گردہ کوزینہ ، کیژہ کان .

۲۳ - قوتابخانہی تہوہندی سہرہ تابی لہ
کلار : کلاری کون ، بسم اللہ ، قاسم ناغا ، قہی
مصطفی ، سید خلیل ، کوبانی حمہ امین ، نورکہ ،
چالہ رہش ، عیسان ، قولہ سوار ، تازہ دئی
احمد ولی ، علو حمہ ، پردہ سور .

۲۴ - قوتابخانہی شانہدہری سہرہ تابی :
گوندہ کائی سہر بہ ناحیہی ناو پاریز .

● بارہ گای مہ لقبہندی ہہ لبراردنی ناوچہی سہیم - سلیمان ..

۱ - قوتابخانہی دوکان : قہزای دوکان ،
گردہ سوران ، کلکہ سحاق ، توہراوا ، ویلاغ
مہرگزی قہزای دوکان .

۲ - قوتابخانہی خہلہ کائی سہرہ تابی لہ
ناحیہی چناران : خہلہ کان و گوندہ کائی سہر بہ
ناحیہ چناران .

۳ - قوتابخانہی سوسجی سہرہ تابی لہ
مہرگزی ناحیہی سورداش و گہرہ کائی گوندہ کائی
سہر بہو ناحیہیہ .

۴ - خانوی بہرہو بہری ناحیہ بنگرد :
بنگرد ، ہلکو ، خوشاو ، ہنجیرہ ، سیوہ کان ،
پردہ شان ، مہمند ناوا ، کویزہ کائی ، شاموسین ،
سہرچیا ، مہلا سؤفی ، کیلہ سپی ، مہرگہ لہ
ناحیہی بنگرد و گوندہ کائی تر .

۵ - قوتابخانہی چہمچہالی سہرہ تابی لہ
مہرگزی قہزای چہمچہال : گہرہ کی سہر شہ قام ،
بچ کہس ، کویان ، شوان ، بہختہ خان ، علی
میکائیل ، کائی کوزہلہ ، ابراہیم ناغا ، شامار .

۶ - قوتابخانہی سہرگرمہی سہرہ تابی لہ
گوندی چہمچہالی ہاوجہرخ : گوندی چہمچہالی
ہاوجہرخ ، دارتو ، طالبان ، قاسم بہگ زادہ ،
قہلاچوہ ، کونہ کونتر ، سؤفی حسن ، محمودی ،
ملا حسن ، علی زہنگہنہ ، کائی کہوہ ، کائی مصطفی ،
علی منصور ، چہ شہمہ ہردینہ ، عثمان غزال ،
پیریادی .

۷ - قوتابخانہی ناغجہلہری سہرہ تابی لہ
ناحیہی ناغجہلہرو گوندہ کائی سہر بہو ناحیہیہ .

۸ - قوتابخانہی سہرہ تابی سہنگو لہ ناحیہی
سہنگاو قہزای چہمچہال : سہنگاو دیتاہہ کائی
سہر بہ ناحیہ کہ ، ناحیہی سہنگاو .

۹ - قوتابخانہی سہرہ تابی بہرہ قارہمان لہ
تازہ دئی تہ کیہی کاکہ مند لہ قہزای چہمچہال :
تازہ دئی تہ کیہی کاکہ مند ، کائی سارد ، چالگہ ،
لکاوہ ، تہ کیہی کاکہ مند ، تہ کیہی کاکہ عبداللہ ،
کائی بناو ، کائی چنار ، تہ کیہی کاکہ ، خوامراد ،
شؤراوا ، چولکہ کی سہرو و خوارو ، ہراوا ،

بانجانی سہرو و خوارو ، خالدان ، مارولہ ،
کائی شین ، مہرگزی قہزای چہمچہال .

۱۰ - قوتابخانہی سہرہ تابی ٹاسیسی لہ
تہ لاندی لہ مہرگزی قہزای پشیدر : گہرہ کی
گریداغ ، گہرہ کی خانہ قا ، گہرہ کی کارہیا ، گہرہ کی
چوتکائیان ، نیمام قاسم ، دئی حہ سہار ،
ہہ نارؤک ، بریرد ، گردمیتیر ، سندؤلان ، وہمستا
سلیمان ، سہر کہبان چوم خرکہ ، کوشکھل ،
سریجہ ، توہرش - مہرگزی قہزای پشیدر .

۱۱ - قوتابخانہی سہرہ تابی بہ فرین لہ
تازہ دئی پیمالک لہ قہزای پشیدر : دئی سہر
تہ حہدان ، بیکلان ، کہستانہ ، نلیاوا ، ہورپوہ ،
دلکہ ، کائی لان ہیرؤ ، شنیو ، زولہ ، دہروہ ،
مرہ ، شلمرہ ، بچ شہیر ، ناو کہ ، ہہ لاپڑہ ،
بیمالک ، دؤلہ دزہ ، قول مارف ، دار شہمانہ ،
کلکاوہ ، تورہ شان ، کہوہ ، بچ موش ، کیسہرہ ،
بادین بال ، خرہ ہردان ، بادین ، بہرہ ہیرہ پشہ ،
قوچان ، کویان ، بہر شہیر ، لیاتہ ، بچ خورہ ،
وہیسیہ ، بچ توخہ ، کل وہرز ، دیکہ ، باولیسان ،
کولارہ ، دہرہ ، خاس ، بزبان ، نورالدین ،
بہنہوشان ، پیران ، بہر رسول ، گویزہ لہ ، دہ قناوا ،
چوتکائیان ، ناشتی ، سارتکہ ، کائی ہنجیرہ ،
کرمکان ، شہوت ، بناویلی ، نیودہش - مہرگزی
قہزای پشیدر .

۱۲ - قوتابخانہی سہرہ تابی ہلالہ لہ
تازہ دئی بستہ سین لہ ناحیہی ناودہشت لہ قہزای
پشیدر : دئی بستہ سین ، قلاوہ ، بلک ، داودہیہ ،
شوران ، میرتکہ ، دیشوان ، دیلہری سہرو و
خوارو ، نالان عمر کاکول ، رخان ، نلی رشہی ،
سیوہس ، شیخان ، قہلا توکان ، دہشتیان ،
زودان ، کوزیدہ ، کولیکلہ ، ورتہ ، پاریکان ،
تہوہ کہوہ ، میرتکہ ، سہر کہلہ مہنگوی ، سپیو ،
دوچیمان ، سورہ کی خوارو و ژوروو ، بستہی ،
قولہ پاسان ، شہیلکہ شتاو ، مارودہ ، لہرکہ ،
باراوہ ، توتہ ، ہوارہ بہرہ ، خوبیان - ناحیہی
ناودہشت .

۱۳ - قوتابخانہی سہرہ تابی کوسرت لہ تازہ
دئی یازاوہ لہ قہزای پشیدر : دئی یازاوہی
تازہ ، تازہ ، یازاوی کون ، کہوی باہن ، توہراوہ ،
دؤلہ بہرہ ، خہندکہ ، بارہ بان ، سہدہ لان ،
شرویت ، کرسونان ، بچکو ، سولتاتہ دئی تازہ
کون ، شیخ تہودالان ، کنجاری سہرو و خوارو ،
قزالہ برا ، شیوہ زہرد ، ناودہشت ، شلی ، دوہج -
مہرگزی قہزای پشیدر .

۱۴ - قوتابخانہی سہرہ تابی پیران لہ تازہ دئی
توہسوران لہ ناحیہی ناودہشت لہ قہزای پشیدر :
دئی ناشوروان ، و مہسوتا ، شہیدان ، قہادر ،
ناوا ، زونک ، دووگومان ، کرک ، دہر کویزہر ،
مہمکان ، مارودہرہ ، درکہ ، مام نلی ، دوزان ،
بہر دیکشان ، کوخلیس ، کوخی زہنگلان ، درکہلہ ،
کہلی حاج دیزن ، بریسکہ ، عیساوا ، سہوئی ،
ہہ لٹشو ، کہناو ، چہ کوان ، قندول بیناسہرہ ،
گونہ کاناو ، بازہ ، یازان ، سہر شیو ، چہم کاوہ ،
تہ شہکتنہ ، نیہ ، بالیلان ، رچلہ ، تہ کہوہرہ ،
گردہ شخالو سہروہیہ ، خرہ جچو ، قزلہ لہ ،
توہسوران ، کائی تو ، کائی شینکہ - ناحیہی قہزای
ناحیہی ناودہشت .

۱۵ - قوتابخانہی سہرہ تابی میرزا وؤہستہم
لہ سہنگسہر لہ ناحیہی ناودہشت - پشیدر :
سہنگسہر ، دئی زیو کہ ، یازان - ناحیہی
ناودہشت .

۱۶ - قوتابخانہی سہرہ تابی رانیہ لہ رانیہ
مہرگزی قہزای رانیہ : شاری رانیہ ، تازہ دئی
رانیہ - مہرگزی قہزای رانیہ .

۱۷ - قوتابخانہی سہرہ تابی کاروخ لہ
چوارقونہ ناحیہی رانیہ - قہزای رانیہ :
چوارقونہ (مہرگزی ناحیہ) - ناحیہی رانیہ .

۱۸ - قوتابخانہی سہرہ تابی چوارقونہ لہ
چوارقونہ ناحیہی رانیہ قہزای رانیہ : تازہ دئی
چوارقونہ دئی کار ، سہر بہ ناحیہ - ناحیہی
رانیہ .

۱۹ - قوتابخانہی سہرہ تابی سہروچاوہ لہ
ناحیہی بیتوانہ قہزای رانیہ : دئی بہ کائی سہر بہ
ناحیہی بیتوانہ - ناحیہی بیتوانہ .

پاره‌گای سلیپ‌ندی ناوچه‌کافی له‌لبرارنی ته‌نجوریه‌نی نیشتمانی له‌پاریزگای له‌سولتیر

— هه‌ولتیر —

ناوچه‌و مه‌بنده‌کافی هه‌تیزاردنو شوپینه‌کافیانو دبهاتو گه‌ره‌کافیانو له‌پاریزگای هه‌ولتیر .

۱- سانه‌وی زۆزانی کوران : به‌شی به‌کمی گه‌ره‌کی عه‌رب - مه‌رکزی شاری هه‌ولتیر .

۲- باخچه‌ی په‌سمی منلان : به‌شی دووه‌می گه‌ره‌کی عه‌رب - مه‌رکزی شاری هه‌ولتیر .

۳- قوتابخانه‌ی سه‌ره‌تایی ئیبن‌وخه‌له‌کان : هه‌مووی گه‌ره‌کی ته‌عجیل - مه‌رکزی شاری هه‌ولتیر .

۴- قوتابخانه‌ی سه‌ره‌تایی کانی : هه‌مووی گه‌ره‌کی قه‌لا مه‌رکزی شاری هه‌ولتیر .

۵- قوتابخانه‌ی ئه‌بو‌بیه‌ی کچان : به‌شی په‌کمی گه‌ره‌کی مه‌ستونی - مه‌رکزی شاری هه‌ولتیر .

۶- سانه‌وی خسه‌ای کچان : به‌شی دووه‌می گه‌ره‌کی مه‌ستونی - مه‌رکزی شاری هه‌ولتیر .

۷- قوتابخانه‌ی سه‌ره‌تایی ئاوات : هه‌مووی گه‌ره‌کی خانقا - مه‌رکزی شاری هه‌ولتیر .

۸- قوتابخانه‌ی سه‌ره‌تایی سۆران : به‌شی په‌کمی گه‌ره‌کی خه‌بات - مه‌رکزی شاری هه‌ولتیر .

۹- ئیعدادی‌یه‌ی کوردستانی کوران : به‌شی دووه‌می گه‌ره‌کی خه‌بات - مه‌رکزی شاری هه‌ولتیر .

۱۰- سانه‌وی یزگاری کوران : به‌شی په‌کمی گه‌ره‌کی ناشتی - مه‌رکزی شاری هه‌ولتیر .

۱۱- ناوه‌ی چیمه‌نی کچان : به‌شی دووه‌می گه‌ره‌کی ناشتی - مه‌رکزی شاری هه‌ولتیر .

۱۲- ناوه‌ی کارای کچان قه‌لا : به‌شی په‌کمی گه‌ره‌کی پرووناکی - مه‌رکزی شاری هه‌ولتیر .

۱۳- سانه‌وی زه‌ه‌رای کچان : به‌شی دووه‌می گه‌ره‌کی پرووناکی - مه‌رکزی شاری هه‌ولتیر .

۱۴- قوتابخانه‌ی ئازادی کورن : به‌شی په‌کمی گه‌ره‌کی ئازادی - مه‌رکزی شاری هه‌ولتیر .

۱۵- سانه‌وی ۱۴ تموز - زانیاری کوران : به‌شی دووه‌می گه‌ره‌کی ئازادی - مه‌رکزی شاری هه‌ولتیر .

۱۶- قوتابخانه‌ی سه‌ره‌تایی زانیاری : به‌شی په‌کمی گه‌ره‌کی یزگاری - مه‌رکزی شاری هه‌ولتیر .

۱۷- قوتابخانه‌ی سه‌ره‌تایی به‌فرنی کچان : به‌شی دووه‌می گه‌ره‌کی یزگاری - مه‌رکزی شاری هه‌ولتیر .

۱۸- سانه‌وی شوپینی کچان : هه‌مووی گه‌ره‌کی برانه‌ی خانوه‌کافی ده‌واجینی هه‌ولتیر - مه‌رکزی شاری هه‌ولتیر .

۱۹- قوتابخانه‌ی سه‌ره‌تایی شوپینی کچان : هه‌مووی گه‌ره‌کی شوپینی - مه‌رکزی شاری هه‌ولتیر .

۲۰- سانه‌وی الاوه‌ی کوران : هه‌مووی گه‌ره‌کی صلاح‌الدین - مه‌رکزی شاری هه‌ولتیر .

لیسته‌ی ناوی مه‌بنده‌کافی دووه‌می هه‌تیزاردن بو هه‌تیزاردنی ته‌نجومنی نیشتمانی له‌سالی ۱۵۱۹۸۴

۱- قوتابخانه‌ی سه‌ره‌تایی قه‌راج له‌مه‌خوور : مه‌رکزی ناحیه‌ی قه‌زای مه‌خوور به‌هه‌مووی سنوره‌ی ئیداری به‌کمیوه - قه‌زای مه‌خوور .

۲- قوتابخانه‌ی سه‌ره‌تایی باقرته‌ی کوران : مه‌رکزی ناحیه‌ی قه‌راج به‌هه‌مووی سنوره‌ی ئیداری به‌کمیوه - ناحیه‌ی قه‌راج .

۳- قوتابخانه‌ی سه‌ره‌تایی زۆرکه‌زواو : مه‌رکزی ناحیه‌ی که‌ندیناه به‌هه‌مووی سنوره‌ی ئیداری به‌کمیوه - ناحیه‌ی که‌ندیناه .

۴- قوتابخانه‌ی سه‌ره‌تایی گوێز : شاری گوێزو ئهم دێیانە‌ی خواره‌وه : -

زماره‌ی جاسم ، کشفانی خواروو ، کشفانی سواروو ، ساقیه‌ی زماره‌ی کبیر - زماره‌ی سمیس ، زماره‌ی عبدالله ، تل‌الخیم ، سیچاله ، ده‌رماناوه ، کلاره‌ی ماشاداره ، زمزموک کورد ، زمزموک عه‌رب ، چادووک ، گامیش ته‌به ، کبران ، سید امین ، عوبنه - ناحیه‌ی گوێز .

۵- قوتابخانه‌ی سه‌ره‌تایی هویره : دێخێ هویره ئهم دێیانە‌ی خواره‌وه : -

مجلوبه ، ابو جرده ، ابو جرده الجدید ، الشرائع ، بوشینه ، کیمیلی ، خالند ، صفیه ، دیره‌ی بيش برماغ ، کور ، بیره‌ی کبران ، بوفران ، قادیغ ، عباسیه ، شمشوله ، ام‌الریکه ، زلکه ، طراش ، قادریه ، ذهبیه ، شامل ، قلاته‌ی سوران ، ترحان سعداوه ، دهیمات ، میل‌سید محمد ، علی‌ملاداو ، مطراد ، ساره‌لو ، مطراد شرابی ، حویجکه - ناحیه‌ی گوێز .

۶- ناوه‌ندی عینکاه‌ی کوران : گه‌ره‌کافی سه‌ره‌و : گه‌ره‌کی جهممیه‌ی سیه‌م ، تانکی درکه ، کامیسه ، سیاویش ، عجمیه ، خالده‌ی ئهم دێیانە‌ی خواره‌وه : -

کوران عینکاه ، شوپین ، هه‌مزه ، ره‌شکین خضر ، زرق ، یاغلمناوه ، لوری ، عه‌رب کته‌ی ، تیماری گه‌ره ، ناظماره ، قونبان ، عزه احمد ، بیره‌بات ، عزه ، قه‌ته‌وی ، توپزواه ، باقرطرق ، وزینه‌ی بیرکوت - ناحیه‌ی عینکاه .

۷- ناوه‌ندی شاه‌ه‌سی کوران : دێخێ شاه‌ه‌سیو موجه‌مه‌سی شاه‌ه‌سیو ئهم دێیانە‌ی خواره‌وه : -

براغ ، ملا عمر شوک ، که‌له‌کی بچووک ، بیره‌ش ، که‌له‌کی گه‌ره ، پیرزین ، موجه‌مه‌سی پیرزین ، ئوغز ، سی ، به‌ردان ، مه‌لا عومه‌ری عه‌سری ، که‌لکین ناحیه‌ی عینکاه .

۸- ناوه‌ندی به‌حرکه‌ی کوربان : موجه‌مه‌سی به‌حرکه‌و دێخێ به‌حرکه‌ی کونو دێهاتی کورد جیونیار ، که‌زنه ، شیخه‌شهل کلکان ، تل‌موک ، ئاشوکان ، گرده‌چاک ، جه‌زنیکان ، فندی ، جه‌زنیکان ، نجم ، جه‌زنیکانی گه‌وره ، کردعارق ، کرک ، شوزال ، قه‌رسه ، رکور ، قه‌لامورتک - ناحیه‌ی عینکاه .

۹- قوتابخانه‌ی سه‌ره‌تایی که‌سته‌زانی کوران : که‌سته‌زانیو ئهم دێیانە‌ی خواره‌وه : -

که‌سته‌زانی عه‌سری ، که‌سته‌زانی کون ، بیوکه کانی‌کنی ، بیوکه‌ی تازه ، بنه‌سلاوه‌ی بچووک ، بنه‌سلاوه‌ی گه‌وره ، پونگینه ، جه‌مرگه ، هه‌مزبه‌گه ، کوردداوه ، کردیش ، کره‌سوور ، باغمه‌ی شهاب ، کونه‌گورگه ، دارتو ، جه‌ساروک ، کانی‌سه‌گان ، باغمچه ، گرده‌ره‌شی ئه‌سه‌مد ، گرده‌ره‌شی موختی ، کانی شاپور ، مام چوگان ، باداوه ، شه‌ره‌بوئی گه‌وره ، شه‌ره‌بوئی بچووک ناحیه‌ی عینکاه .

۱۰- قوتابخانه‌ی سه‌ره‌تایی زابی کوران : مه‌رکزی ناحیه‌ی خه‌بات به‌هه‌مووی سنوره‌ی ئیداری به‌کمیوه - ناحیه‌ی خه‌بات .

۱۱- قوتابخانه‌ی قوشته‌به‌ی کچان : مه‌رکزی ناحیه‌ی قوشته‌به‌و ئهم دێیانە‌ی خواره‌وه : -

قوشته‌به‌ی گه‌روه‌و قوشته‌به‌ی بچووک ، تازه‌دێخێ قودس ، تازه‌دێخێ قادسیه ، دێخێ عه‌سری له‌گه‌ل عایدون ، قوچه‌ی بلیاس ، باغمه‌ی ئه‌نه‌ندی ، برابم له‌ک ، کوسکه ، قه‌جناغه ، مۆرتکه‌ی شهاب ، مۆرتکه‌ی علی محمود ، میرزا ئاغبا ، بالانی کوز ، کرزور ، جیله‌به‌شه ، هه‌مزه‌کۆر ، دوله‌به‌کزه ، کونه‌کرو ، کره‌شخان سیناله - ئومراوه ، بوریجه ، یابه ، بوریجه سعدی ، میره‌کان ئه‌نه‌ندی ، میره‌کان حه‌ر ، دووشیوان ، کانی بزوه ، هه‌له‌جه‌ی گه‌روه‌و بچووک ، بیه‌ستانه‌ی بچووکو گه‌ره ، سه‌ره‌زوا ، لورکه ، صۆفی برابم ، چاله‌گه‌ره‌له ، ئه‌زبان ، گرده‌سوور ، سه‌رده‌شت ، سیلاخ ، ئومه‌ره‌سوور ، ئیلنجانی بچووک ، سیقوچان ، شیخان ، شه‌مزناره ، مه‌خوشمه ، قه‌شق ، خورخور ، مرمامه‌که ، ته‌ره‌واوه ، بیره‌عاره‌بان ، بلکانه ، لاجین ، بیره‌جنه ، قولبته‌رشید ، وده‌مق‌ویابه ، دولسه‌زی خواروو و سه‌روو و مصطفی ، کردلانکه ، سعیدو مجیدو علیاوه گرده‌شینه - ناحیه‌ی قوشته‌به .

۱۲- قوتابخانه‌ی قورستانی سه‌ره‌تایی : گوندی قورستان ، رختاره‌ی شیراوه ، مه‌ستاره ، تنوره‌به‌ردینه ، قورستانی مه‌لا محمود ، شیراوه ساراوه ، عه‌لیاباشا ، شیخ‌شیروان ، میرخواز ، پیرداود ، بلنگه‌نادر ، بلنگه‌ی احمد سور ، قورشاغلو ، مناره ، که‌سته‌زان ، شیخان ، گرده‌عازبان ، باش‌ته‌به .

۱۳- ئاماده‌ی گه‌ل ، تیکه‌ل له‌کویه : گه‌ره‌که‌کافی سه‌رباغ ، جهمیه ، ئازادی ، بازن‌ئاغا ، هه‌واوه ، گونده‌کافی کولکه‌ره‌ش ، جلی ، سناره ، گردی‌جلی ، گردی‌کوران ، سی‌قولی ، قه‌سه‌ری ، قه‌سه‌ری ، مام محمود .

۱۴- قوتابخانه‌ی زانستی سه‌ره‌تایی کوران له‌کویه : ئیسکان قه‌لا ، گوندی حاجی‌قه‌لا ، دونداره ، تیماروک ، باوه‌میش ، کفه‌دۆل ، توپزواه ، جه‌مامۆک ، نازه‌نین ، سوسه ، قه‌شق ، کافروشیان .

۱۵- ناوه‌ندی کورانی ته‌فته‌ق هه‌موو ناحیه‌ی ته‌فته‌ق به‌سنووری ئیداریه‌وه .

۱۶- قوتابخانه‌ی دیکه‌له‌ی تیکه‌ل هه‌موو ناحیه‌ی شوپین به‌سنووری ئیداریه‌وه .

۱۷- قوتابخانه‌ی کاوسی سه‌ره‌تایی کوران له‌شه‌قلاره‌و هه‌موو شه‌قلاره‌و به‌سنووری ئیداریه‌وه .

۱۸- قوتابخانه‌ی صلاح‌الدین سه‌ره‌تایی له‌هاوینه‌هه‌واری صلاح‌الدین خۆیو گوندی : ساوه‌کهر ، کوره‌شیر ، گه‌لیاوه ، گرده‌چال ، زیباروک ، مه‌مودیان ، سور ، سارته‌که .

۱۹- قوتابخانه‌ی ئوردوگای به‌ستوره : شیخان ، هه‌رشه‌م ، دربه‌ندسیدی ، که‌بران ، سورسوره ، شیناوه ، گومه‌سپان کوربان ، مام‌خالان ، کوره‌سوور ، رشوانی‌خوارو ، کوبال ، سه‌روکافی ، ده‌رش .

سێ‌یه‌م - هه‌ولتیر

هه‌موو سنووری ئیداریه‌وه .
۱- قوتابخانه‌ی پاشا گه‌ره‌و ناحیه‌ی ره‌واندوژ به‌هه‌موو سنووری ئیداریه‌وه .

۲- قوتابخانه‌ی صدیقی سه‌ره‌تایی که‌ئوردگای گه‌لاله‌و گوندی ناوکابه‌کانو چومان اسماعیل‌ئاغا ده‌گه‌ریته‌وه .

۳- قوتابخانه‌ی دیبانه‌هه‌موو ناحیه‌ی دیبانه‌به‌سنووری ئیداریه‌وه .

۴- قوتابخانه‌ی خه‌لیقانی سه‌ره‌تایی ناحیه‌ی خه‌لیقان به‌هه‌موو سنووری ئیداریه‌وه .

۵- قوتابخانه‌ی برا دۆست ناحیه‌ی برادۆست به‌هه‌موو سنووری ئیداریه‌وه .

۶- قوتابخانه‌ی میتره‌گه‌سوور ناحیه‌ی میتره‌گه‌سوور به‌هه‌موو سنووری ئیداریه‌وه .

۷- قوتابخانه‌ی حه‌ری سه‌ره‌تایی کوران : حه‌ری و گونده‌کافی رزگه‌خۆشتو ، فاتاوه ، سیساوه ، سه‌یده‌که ، شیناوه ، قه‌رۆک ، میراوه ، کانی تاوک ، مه‌مه‌دی ، باویان .

۸- قوتابخانه‌ی حه‌ری هاوچه‌رخ : گه‌ره‌کی باتاس ، سیوه‌که ، شیخ‌سار ، هه‌ره‌ش ، قه‌ندیل ، چه‌مه‌سوور ، شیروان ، کونه‌ماران ، هه‌ناره .

۹- قوتابخانه‌ی هیرانی سه‌ره‌تایی ناحیه‌ی خۆشاو به‌هه‌موو سنووری ئیداریه‌وه .

قه‌سه‌ی - باشماوه

ئهمه‌یه ، ئه‌وان ئه‌ندامی به‌کیتی نووسه‌ران نین !!) . ئه‌وانه‌ی له‌ده‌رگاوه دیتنه‌ ژورره‌وه‌و فه‌رمویان لێ ده‌کرێ ، هه‌ر به‌که‌و سه‌چوان لیسته‌ی ناسیاوو خزم دراوسی‌یان به‌ده‌سته‌وه‌یه‌و پاره‌کافیان ده‌ده‌ن . . . بۆچی ئه‌وانیش هاوولاتی نین ؟ . ئه‌گه‌ر نووسه‌ر ناوی خۆت پاناوی بساوتی گۆڕی یا خه‌تی سه‌ر وه‌سه‌که‌ت بۆ نه‌خۆتنداره‌وه‌و نابێ دلگیر بی . . شوکری خوا بکه‌و نه‌بگوتوه : ئه‌مرۆ ده‌ته‌رمان نه‌ما . . سه‌ینێت وه‌روه . .

جیاوازی ئیوان شوپینی وه‌رگرتی پاره‌ی ئاوو پاره‌ی کاربا ، ته‌نیا ده‌دانه‌ مه‌رتیبه‌ . . ئه‌وه‌ی کاربا وه‌سه‌که‌ت ده‌خاته‌ ژێر ئه‌مێرتیکی کاره‌باییو ده‌ست به‌چن خوا خافیزت بی . . که‌چی ئه‌وه‌ی ناو (وه‌ک ئاو سارد) کاتیکی زۆرت لێ به‌تیرۆ ده‌دا .

کاره‌بایه‌ک (واده‌یاریو له‌ئاو بێزاره) گوتی : سه‌ره . . بیه‌ستومه‌انه‌ ده‌لێن تا دوو عانه‌ له‌ دایه‌به‌یه‌که‌ وه‌رده‌گیرێ قه‌ر سه‌بی ده‌بێ . . گوتمان قه‌ی ناکات . . به‌لام تۆ وه‌روه‌و پاره‌ به‌ده‌ دایه‌به‌وه‌ به‌م حاله‌یش لیت وه‌رگیرن ! قه‌ی زاناکه‌ی هه‌نده‌ران به‌شه‌کر بی . . ئه‌وه‌ من نهم (طالبی) هه‌زار سال نهمن . .

ئهمه‌ی ئه‌و ده‌مه‌ سه‌ری سوور ئه‌مێنت . . . کوه‌ ووتی : به‌ نرخ بوون . . . وات کرد که‌ بزاتم ژیانو ناوه‌پۆکه‌کی هاوتا بوو ، به‌راستی ژێرو دانا بوویت . . ئانه‌رم وسوایس بۆ ئه‌وه‌ ده‌رسو گشت کردارو ره‌فتیاری ئامۆزگاری‌یه‌ی کردت

ئهمه‌ی - باشماوه

بوو من پشێ چهن‌دێ زانی کو پشێ وی پشێ راستی پشێ سه‌قه‌ت بوو . هه‌روه‌ساگیا به‌س ژ ره‌خنه‌ی راستی پشێ خاڤ بوو ، گو گایین ره‌خشی چه‌بێ پشێ ریکێ نه‌ دیت بوو ، ئینا ژ به‌ر هه‌ندی کپاژێ نه‌ خاڤ بوو ، من پشێ چهن‌دێ زانی کو چاڤی وی پشێ چه‌بێ پشێ کوربه‌ . هه‌روه‌سا هه‌نده‌ک به‌لگه‌ و چلکێ ژ داره‌کێ فکه‌ر بوون ، ئه‌وه‌ هه‌نده‌ک به‌ندکێ که‌سک بوومێ دارێ فه‌ بوو و هه‌نده‌ک دندکێت جه‌ه‌ی ژێ که‌تبه‌وه‌ ب ره‌خ دارێ فه‌

Deutsches Lesebuch für Ausländer, Karl - Heinz Nentwig Gert Hunger, 1970 Leipzig, Deutschland

شوینی خۆی داو، ئه‌گه‌ر به‌گوێی باوکم بگردایه‌ ئیستا له‌ وه‌زعتی تردا بـوومو ژباڤیکی ترم نه‌بوو ئیتر کسار له‌ کار ترازنا ئه‌بـو

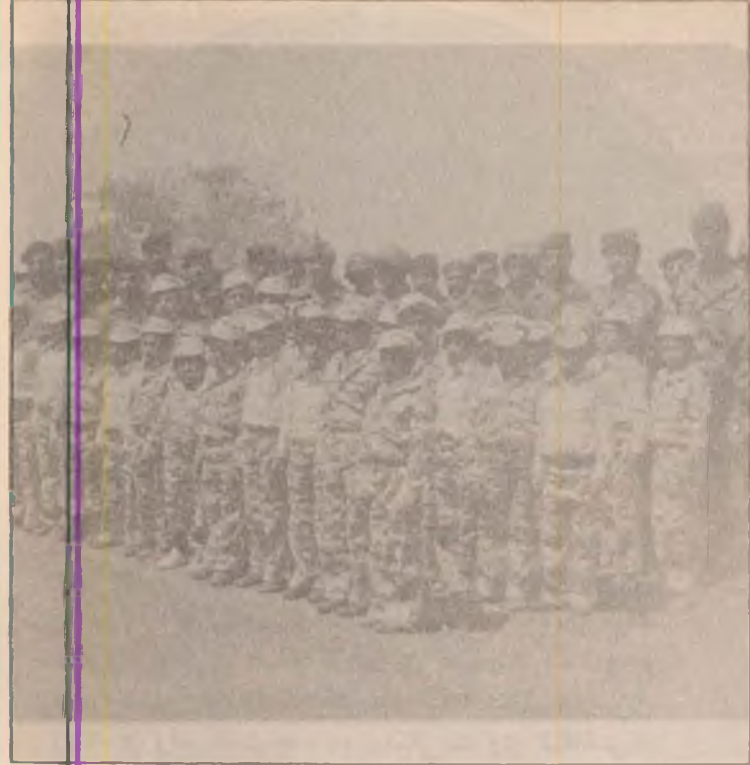
ئامۆزگاری - باشماوه

شوینی خۆی داو، ئه‌گه‌ر به‌گوێی باوکم بگردایه‌ ئیستا له‌ وه‌زعتی تردا بـوومو ژباڤیکی ترم نه‌بوو ئیتر کسار له‌ کار ترازنا ئه‌بـو

ئامۆزگاریه‌کافی گشتی له‌

تسێ‌چاو - باشماوه

به‌ ژنو بسالیان سه‌روو ، چناره کاتگای جوانی‌یه‌ ئهم سه‌رچنار دلی هه‌زار دل شه‌اد ئه‌کاته‌وه خه‌می کونه‌و نوێ بیر نه‌باته‌وه ده‌نگی بالنده‌و تاشکو رووباری ته‌لج (که‌مان) بۆ به‌خه‌ناری له‌ دوایی ده‌لێت : بێگومان سه‌رووست ده‌ستی په‌نگینه سه‌هیری نیکاری چه‌نده‌ شه‌یرینه خۆزگه‌ په‌فتاره‌ی ده‌روونی ئیتمه‌ش پاکو جوان نه‌بوو ، وه‌ک زۆری پش خه‌ش (ت . ب . چاڤ) ده‌لج به‌که‌م هۆناره‌م پۆژنامه‌ی (ژین) بلاو کردۆته‌وه‌ که‌ (گۆران به‌پۆیه‌ی ده‌برد له‌ ژێر ناوی (تاله‌ی پش چاڤ) . . که‌ مامۆستا (گۆران) هۆناره‌وه‌کی نه‌گات ده‌ست ته‌لج کێ ووتوبه‌نی ؟ ته‌لج (پش چاڤیک) ! ده‌لج زۆر ، په‌ پێژه‌ حه‌ز نه‌که‌ دانه‌ره‌کی بیه‌ین باسه‌که‌ به‌ پێژ تره‌ حه‌ز نه‌که‌م شاعیره‌ نوێ بگه‌رتنه‌وه هیوادارم (هاوکاری) و گۆفاره‌ کوردی‌یه‌کان ده‌زگا رۆشنیاری‌یه‌کانی کوردستان ئاوڕیک له‌ به‌هرمه‌نده‌نه‌ به‌ده‌وه

بۆ دەستیانکردنی فەوارەى ئەم گۆرپە وتى زمارەى ئىستانى مامۆستايان (۱۲۹۶) ه له قوتابخانە دەرسوتەوهشدا ئەمساڵ سەرەتايەکانا ۲۶۵۷ له ۲۸۱ مامۆستايى كۆرۆ كچ ناوەندى و سانهوى داو ۳۶۵ له قوتابخانە پيشەپى بهکانا ۱۶۵ له يانەى مامۆستايانان و قوتابخانە سەرەتايى بهکان گومان لهوهدا ئيهه كه ئەم ژمارانه نيشانهى كى گهورەى كۆرپانى بارودۆخى كشتى بهرپۆه بهرپۆه تى كۆمهلايهتى و پۆشنپيرين له ناوچه كەدا .

هەرچەنده له بارودۆخى ئەو شەره تاوانبارەداين كه هەلكيرسىنراوه بهرامبەرمان شۆرش بەردەوامه له بنیاتنانى ناوچه كەداو پرۆژه بەرورده پى بهكان بەردەوامن وهك دروستكردى باره گای بهرپۆه بهرپۆه كشتى بەرورده له سلیمانى و يانەى مامۆستايانى كۆرۆ كچ و پهیمانگای ئىسلامى له گەل بهشتى ناوخریدا و بهشتى مامۆستايانى كۆرۆ و مامۆستايانى كچ و پهیمانگای ئىسلامى له گەل ناوخریدا له هەولیتى دۆكۆ بنیاتنانى باره گای بهرپۆه بهرپۆه كشتى

قوتابخانه ناوه ندى و سانهوى به كانا له (۲۱۶۴۷) هوه بووه به (۸۵۵۴۸) و ژمارهى قوتايانى سەرەتايى له (۸۶۵۹۸) هوه بووه به ۲۹۲۱۳۶ قوتايى .

پتەوكردى گيانى سەرگوتن له قادسيه پيرۆزى صدام دا بهرپۆه محمد پيرۆز پۆستم وتى ئەمىندارپۆه دەرگاكانى به جۆرپۆه كاريكەر به شدارى بان كرده له چهنگى پهوامانا كه تى چوپىن دۆى دەستدۆزى تاوانبارانهى ئىران و چهنگاوهرى كارامه و دليرمان ناردوته بهرەكانى شەر له كادپرەكانى بهرورده بۆ ئهوهى سەرگوتنمان بچەسپينين و بهرورده وامي كهين و خاكو ئاومان بيارپۆهين له

ئەمىندارپۆه كشتى بهرورده و خۆپۆهينى بالا نوایرپۆه به شدارى بكا له پايه پۆهينكى فراوانى بارى خۆپۆهين له هەموو بارپۆه بهلى بهرز و دەست بهپۆهين له باضيهى ساوايانەوه تا خۆپۆهينى بالا له بهر پۆهينى ئه و پۆهينى بهرورده پى بهكانى كه له بىرى شۆرش و بهخشندهى سەرگۆدوه و بهرگيرپۆه قوتابخانه كان له هەموو لايه كى ناوچه كەدا بلاو بوو له بهرورده و خۆپۆهين گەشتوه كه دورترپۆه لای ناوچه كەو چۆه گۆرپۆهينكى

زانويمانه چاره سەرى كيشههى نەبوونى خانوو و كۆئى نشينان بكهين . . ئەوه شمان له ياد نه چيت كه هەردەم بۆ كارگۆزارى گشتى ئاماده بووين و نامادهين به تايهه تەرخان كړدى باص بۆ گواستنه وهى تپيه هونەرى و ورز شيه كان . له كۆتايدا سوپاسى ئەم بهرگۆدنه ربه تان شه كين ، هەرودها سوپاسى هەموو ئەو لايه تانه ئەكەين له پارپۆه گادا كه بارمەنى زۆريان داين له كۆدنه وهى چيكاگه ماندا ، به قيرتاو كړدن شه قامى بهردەم ويستگه و شه قامى گشتى و كارەباو ته له فۆن و گشت لايه كانى تر . . سوپاس بۆ ئيوهش .

زگارى -- باصى گشتى و چۆر كۆرە كه كانى زگارى و سەرچنارو به كره ميو و تانە باصى شۆرش و شينخ محى الدين هاوچۆه كران نزيك ئەكە ميوه له شۆينه كه مان . گۆرپۆه پايى كى گهورەى پۆهينى بۆ وهستانى باصه كان ، بينا كه له سى نۆم پۆه هاو توه ، نۆمى خواره وه . بۆ كارگيرپۆه نوسينگه و شۆينى برينى بليتى سواربوون ، كاروبارى كارگيرپۆهينى هەرودكو له پيشه وه و تۆم بليت رۆزبه رۆز ئەبرين و له كانى ديارى كراودا باصه كان دەر نه چن . چكه له وه شۆينى حه وانە وهى هاوچۆه كرانى قيدا به هۆليكى گهوره ، نۆمى دووم تەرخان كراوه بۆ چيشته خانه يەكى گهوره كه به مزانه پۆهينى به كانى ئاماده ئه كريت . نۆمى ستيه م برينى به له سى خانوو ، كه فەرمانبەرانى خۆمانى قيدا به ، به مەش

ئەم مەبهسته شۆينى تايه تمان تەرخان كړدوه ، كه به مەيشه پى ئەپيته چيكا و وهستانى باصه كانمان و دەرچونيان ، ئەم چيكا به ش تايه ته به نوسينگه كه مان ، كه له داويدا باصى ليوه ئەكەم . . . له بوارى بهرورده پيش بردنى نوسينگه ، هەولمان داوه بۆ هيتانى باصى نۆى كه ۹۹ كورسيان قيدا به ، له رووى هونەرى ئاميرى جياواز له گەل باصه كانى ئىستانماندا ، فەرمانبەران و كرتكارانى به شۆينه به كى گونجاو كاروبارى خۆيان بهرپۆه ئەين ، له وپوه وه كەم و كورپمان نيه ، هۆيه كانى گواستنه وهى ئيمه تايه ته به هيتى سۆشيا لپيسته وه ، خەلكى زۆر تر روو ئەكەن ئيره ، چونكه نرخی گواستنه وه هەرزانه ميانەى سليمانى و بهغداد (۲) دوو دیناره ، چكه له وهى كۆئى مىلان ناسەين تا ئەمەنى ۵ پينچ سالان . جياوازی ساردى و گەرمى و شۆين خۆشى ئۆتۆمبيله كان . كه هاوچۆه كرت بيزار نايت ، پاشان باصه كانمان له كانى ديارى كراوى خۆياندا دەر نه چن ، ئەگەر تاقه نه فەرتيشيان قيدا بهت . ئيمه سنكمان فراوانه بهرامبەر هەموو پيش نياز و بىروارى هاو لايان بۆ چاكردن و به پوه ندى به هيت كړدن ، به تايهه تى له كانى هاوچۆه كړدن له تەكماندا ، بچ گومان ئەمەش لايه له پيشكەوتنى نوسينگه كه مانه . . كه ئيستا شۆينى تايه تى خۆمان هيه ، كه مەبهسته هاو لايان ئاگادارىين ، ئيمه چاران چيكا مان وهك ئەم ويستگه به نوبو به هۆى بارمەنى دانى كار به ده ستانى شاره وه ، تانيمان ئەم چيكا به تەرخان بكهين بۆ به شه كه مان ، ئيتر ليره چيكره و ناگوي رپۆه ، ئەم شۆينه تمان بۆ به هلبۆارد چونكه نزيك له هۆيه كانى گواستنه وهى ناوشار ، شۆينه كه مان ئەكەوتنه سەر شه قامى گشتى نيزان كەركوك و سليمانى -- له گەرە كى

له نوسينگه هاوچۆه گشتى گواستنه وهى هاوچۆه كرانى سليمانى . . .

بەرپۆه كاك شه مان محمود محمد بهرپۆه بهرى نوسينگه سليمانى بۆ هاوکاری ئەدوى . . .

ويستگه و شۆينى تايه ت

له بېر رووناکيدا

تاواندهگانى

خومەينى جادوگەر

هيمن اسماعيل

خومەينى هەر له يه کم روؤى ده... کرتەدهستى، هولى ئەدا ئەو خەونانى که له دهه پيگهوه...

کاربه دهستانى ئيران ماوه به کى زۆر بوو... خه بالايان له ميشک دا نه خولايهوه له ناکاو کرديان...

کاربه دهستانى ئيران سيار... ره گه زه بهرستانه کەى خزيان بهرام بهر به عيراق به کارهينا...

گهريت چاوتک له ناره وشتى و ره گه زه بهرستى... ئەم روژمه پيوشين، ئەوا له لايه کى تر درنده تر بين...

گه گوره تريبين هيرشه کانيان سه رکه و تيب... بۆ هممو جيهان دهر کەوت که عيراقه کان گيان فيدان...

روژمى خومەينى کاتن ده ستا لى کاروبارى ئيراني... گرتەدهست، په کمجار خۆى به روژمى شورشگر ئيراني...

گه لاني ئيران و ميلله تانى تيرش جوان بۆيان دوو بۆ... ئەوه، که هه رچۆنک بيت ئەين ئەم روژمه بۆگه نه لاناو...

نفسيه به سالا (۱۰۷۳) هاتى به سه ر دنن (لن نيکيتين... نه هندن روژه لسه ر ئن سالتن چنکى نفسيه به سالا...

- 1 - خدرئ سلیمان و خهليل چندی: ئيزدبانى به غدا ۱۹۷۹ / بپ ۱.۰۱ و ۱.۱۰.
2 - ژيدهرئ بهرئ: بپ ۱.۰۶.
3 - ژيدهرئ بهرئ: بپ ۱.۰۱.
4 - توما بوا: مع الاکراڊ - ترجمه: ناواز زنگنه به غدا ۱۹۷۵ / ص ۱۱۰.
5 - باسيل نيکيتين: الاکراڊ ... بيروت ۱۹۶۷ ص ۲۰۴.
6 - عبدالرزاق الحسنی: اليزيدون فی حاضرهم و ماضیهم - بيروت - ط ۱۹۸۲ / ص ۲۱ - ۲۶.
7 - ئيزدبانى: بپ ۱.۰۱.
8 - باسيل نيکيتين: الاکراڊ / ص ۲۰۴.
9 - توما بوا: مع الاکراڊ / ص ۱۱۰.
10 - عبدالرزاق الحسنی: اليزيدون ... ص ۲۳ - ۲۶.

ئوردوگای هونهرى قوتايانو لاوانى ولات له سلیمانی

سه رچه ئارنى هاوینه هه موارى سه ربه باريزگانی سلیمانی يه کيتى نيشتمانی قوتايانو لاوانى عيراق ئوردوگای هونهرى قوتايانو لاوانى ولاتى له ژير دروشمى قوتايانو لاوانى عيراق تفنگى جهنگه او ههرو پشتمانی بيناکسارى يه کردهوه.

له ئاههنگى کردنهوهى سلیمانی و هاوړئ ئەميين ئوردوگاکه دا هاوړئ سعدي سرو ئەندامانى سه رکردايهتى مهدي صالح ئەندامى لقی حزبی به عسى عه ره بى سه رکردايهتى قطرى حزب و ئەميين سى نووسينگه کاربه دهستان و نوينه رانى باکو رو بهرئ جعفر عه ريكخراوه جهماه به كان الكريم بهرئجى باريزگارى ئاماده بوون.

به ره و هه لئزاردنى ئەنجومه نى نيشتمانى

له شارى هه لئزاردنى بايه تخته ئۆتۆنۆمى دهست كراوه به نواندنى چهنان جالانى تايهت به هه لئزاردنه كانى ئەنجومه نى هه لئزاردن و تاييدا سه رپاى ريكخراوه ميللى و پيشه بى و دام و دهزگاکانى سه رى باريزگا كه به شدارن، له ئەنجومه نى گه ل له باريزگای هه لئزاردن چاومان به سه ره كى ئەنجومه نى كهوت و له وه لاسى پرسيارى كى هاوكسارى داووتى.

بىن كومان گه ل مافى خۆبه تى كه شانازى به و تافى کردنه وه ديموكراتى و شارستانيه بكات كه له م وولاته سه ربلنده دا هاوته كايه وه، به تايه تى گه لى كورمان كه له سه ردونه نجومه نى ياسا دانان و نيشتمانى دا روژمى خۆى ده بينه ئى و ئەميش خۆى له خۆى دانيشانه يايخ بى دانسى سه رکردايه تى به راروت و شوژشه به ناوچه سه ي كورستان و گه لى كورد، بىن كومان ئەنجومه نى گه ل له هه لئزاردن هه ر له سه رتاي و گه باندى هه لئزاردن ده ستى کردوه به نواندنى چوچۆلى تايه تى له پىناو سه رگرتى ئەم تافى کردنه وه شورشگره كه ده سه كوتى كه وه رى شوژشه ... وه نه بى نه نيا ئەنجومه نى له هه لئزاردن كۆرۆ و بونه وهى جهماوه رى بوئىتن، به لكو بۆ هممو قه زاو ناچه كان رامسان گه بانگه وه كه ده ست به پيش كوش کردنى به رنامه يى جالانى قراوان بگرتى بۆ به شداربوون له ئاسان کردنى و ئۆ شوئى و شوئى سه تى هه لئزاردن و به رده وه ام ده بين له ساز کردنى ئەم كۆرانه تا وه كو بتوانين وه كو ريكخراوتك روژى ئەنجومه نى ده ربخه ين ... هه ر به و بۆنه وه ده مانه و ئۆ په نجه بۆ ئەوه بگيشتين كه هه لئزاردن هى گه له كه خۆبه تى و پيوسى سه رشانى هه مو لايه كه ته قه للاى ئەوه به دات مه به سه تى كانى ئەم هه نگاوه شورشگرى به يه تته دى.

هه لئزاردن و به نواندنى چوچۆلى تايه تى له پىناو سه رگرتى ئەم تافى کردنه وه شورشگره كه ده سه كوتى كه وه رى شوژشه ... وه نه بى نه نيا ئەنجومه نى له هه لئزاردن كۆرۆ و بونه وهى جهماوه رى بوئىتن، به لكو بۆ هممو قه زاو ناچه كان رامسان گه بانگه وه كه ده ست به پيش كوش کردنى به رنامه يى جالانى قراوان بگرتى بۆ به شداربوون له ئاسان کردنى و ئۆ شوئى و شوئى سه تى هه لئزاردن و به رده وه ام ده بين له ساز کردنى ئەم كۆرانه تا وه كو بتوانين وه كو ريكخراوتك روژى ئەنجومه نى ده ربخه ين ... هه ر به و بۆنه وه ده مانه و ئۆ په نجه بۆ ئەوه بگيشتين كه هه لئزاردن هى گه له كه خۆبه تى و پيوسى سه رشانى هه مو لايه كه ته قه للاى ئەوه به دات مه به سه تى كانى ئەم هه نگاوه شورشگرى به يه تته دى.

ئى بن ئه ده به، ئى بن ئه ركانه ئوى جبه ميتران نيشان دانه (۲) شىخادى ده يتته هژمارتن ئىك و باجسك و خاسيد ئيزديا، ناف و ده نك وى له گه لك درا به لاف بو، ههروسا بارا پتر و سه بق و قه ولتد ئيزديا به سنى و دكەن. ده من روژه هه لاتناس و دوپروك نفيسا ده ست ب نفيسين كرى چهنده په بفقك لسه ر شىخادى نفيسين، ههروهه سا دوپروكا بون و مرنا وى، لى ده من نفيسا [ئيزديان ليه ر ووشناپا هندك تىكتىد ئاينى ئيزديان] يا كو (خدرئ سلیمان و خهليل چندی) دانای و چاپكرى، چهنده چريك به ردا نه سه ر ژيانا شىخادى، لى گه لك لدويف دوپروك - نانكو سالا بون و مرنا شىخادى - نه چونه ژبلى دوپروكا مرنا وى ئەو ژى و (مظفر الدين الاربلى) لك خو تومار كو بو، وان ژى يا قه گو هازى بى خو پيغه بوه ستين، هه تا سالا مشهختى كو (۵۵۷) نه گه وى به زاينى.

هه لئزاردن و به نواندنى چوچۆلى تايه تى له پىناو سه رگرتى ئەم تافى کردنه وه شورشگره كه ده سه كوتى كه وه رى شوژشه ... وه نه بى نه نيا ئەنجومه نى له هه لئزاردن كۆرۆ و بونه وهى جهماوه رى بوئىتن، به لكو بۆ هممو قه زاو ناچه كان رامسان گه بانگه وه كه ده ست به پيش كوش کردنى به رنامه يى جالانى قراوان بگرتى بۆ به شداربوون له ئاسان کردنى و ئۆ شوئى و شوئى سه تى هه لئزاردن و به رده وه ام ده بين له ساز کردنى ئەم كۆرانه تا وه كو بتوانين وه كو ريكخراوتك روژى ئەنجومه نى ده ربخه ين ... هه ر به و بۆنه وه ده مانه و ئۆ په نجه بۆ ئەوه بگيشتين كه هه لئزاردن هى گه له كه خۆبه تى و پيوسى سه رشانى هه مو لايه كه ته قه للاى ئەوه به دات مه به سه تى كانى ئەم هه نگاوه شورشگرى به يه تته دى.

گه ت و ر پيران و هاوړو هيو

له نووسينگه هاوړو چوؤى ريبوارانى سلیمانی سه ربه ئەميداره تى گشتى ناوخۆى ناوچه ي كوردستان. خوشكه گولستان سعید محمد ئى پرسراوى نووسينگه، هه ندى لايه نى كارگوزارى ئەم نووسينگه يى پى را گه باندى و له م باره به وه وتى: نووسينگه كمان له سه ره تاي دامه زاندينه وه، كه له كه پته وه بۆ سالى ۱۹۸۰، به سه رده وامسى له پيش كوش کردنى كارگوزارى هاوړايناندا رانه و ستاوه، هه ميشه بۆ خزيان و فريكوتى ريبواران هه ولمان داوه. كه نه به لىن ئەوانه ي روئه كه نه نووسينگه كمان و ته كه ماندا هاوتو چۆ نه كەن دوايەكون. بچوكى شوينه كەتان كارناكاته سه ر جووچوول نووسينگه !!

هه ر چهنده ئەم شوئىمان بچوكه، به لایم له گه ل ئەوه شدا به هه يچ جۆر كارى نه كردتە سه ر هه لى و كهوت و بهرئو بوئى كاروبار، ئەوه لى زاتىر دلئايى كردون له م شوئى به تيننه وه، نه زيكمانه له شوئى و گه ره كانى شاره وه، چونكه ئيمه له ناوه اسى گه ره كى شوژش داين، كه

Table with 2 columns: Price (Dinars) and Item (Fleas). Items include Fleas, Fleas, Fleas, Fleas, Fleas.

له كاتىكا كه سه نه ر له تهك پاسه كانى ئيمه دا ئەكەن، هه رچى گيروگرتو مامنه كرتى خراپ دپته ريكه يان، ناكارمان بگه نه وه، چكه له وه ش چ ره خه وه بيش نيازىكان هه به بيمان بلىن، باراست و خاوتى و مانه وه ي پاسه كان بۆ هممو لايه كه، له بهرزه وه نه سدئ گشتى بده، زۆر جىار له سه ر كوشى پاسه كان ئەنوسن بىن ئەيدىتن ئەم كاره ش بيشى هه موو كه سىك نه، جا به هاوړاى

روو به روو

ئەم باشماوه ي پارچه ئاسو و چهنده ها كهل و پهل زباد له پيوسته ... كه شاره وانى هه ولئز گه وروا شوئى تىكى له وه باشترى نه دۆزه به كه بىنا جوانه كى كتىبخانه ي گشتى هه ولئزى له ته نيشته وه به ... ئەم كتىبخانه به زاران دىبارى بۆ ته رخان كرا به ناوه كى نيشانه به كى پيشكه و توتوى ده كات ... به لئى بهرئى !!

شىخادى و روهن كرنه ك

د چه رختد چو بى دا گه لكه روژه هه لاتناس و دوپروك نفيسا قه سنا ناخا كوردستانى كر و چهنده نفشت لسه ر كوردا و كار و كراب و ره وه شتيد وان نفيسين، ههروسا گه لكه به ربه ر لسه ر زانا و پسپۆر و تىكه هشتى پتد كوردا نفيسين. ئىك ژوان زانا و پسپۆر [شىخادى] بو، ده من ئەو و به ساممى خو (شىخ حه من) و گوندئ « بيت فار » ئى و شامى هاتبه به غدا له رخ خه لفى عه باسى (مستكى بالله) و كاغه زه لك دا ئى بو (نورى پاشا) خوندكارئ مويسل، ده ستورپا ئافا كرنا لاشئ ئۆ وه رگرت و قه ستا و ئيزئ كر، مله تى خو لدور خو خرغه كر و ريبازه كا نوى لسه ر بنىاتى ئولج كه فن دامه زاندا دا دگال چاخ و ده ستودارئ ئيزديا بگو نجيب (۸). لى گه لىن لاشئ - كو دكه فته دسه ر ئىسفئز دا - ئيزدى لى كوم بون و قه ول و رىك و نيشانيد ئولى بو دانان وه لك دقئ سه بق دا خويا دبىت: شىخادى بچو سلتانه

بیره وه رکی گه شتیه رۆژنامه نووسیک

چاره که سده به که له مه و بهر له به کین و ده و پستی به کین دا

حیلمی عهلی شریف

ده رباره ی ئۆتۆمی له گه لانا که وتمه پرسیارو و توو و ژۆه چونکه بیرو باوهری سۆشیالیستی عیلمی زۆر ده میکه ئه راستی بهی سه مانده که له ولاتیکی وا فره نه وه دا با نه وه ی «هان» یه له (۷۰) ملیۆن کس زیاتر بن ئه بوو هه ندێخ نه وه خاوهن به کیتی فیدرالی بن ده هه ندیکه تریان خاوهن ئۆتۆمی ، نه وه ی و یغوری و نه وه ی تیبی هه ر دوو کبان به پێی خاسی به ته نه وه یه تێ سه وایه تی سه ره کی به کان ئه بوو خاوهن به کیتی فیدرالی بن له ناو کۆماریکه فیدرالی گه ره ی چین دا ، که چی له چین به رزترین پله ی مافی نه وه یه تێ سه ماندهن که به شتو ته مافی ئۆتۆمی . دياره که ئه م و توو و ژۆه له گه ل ئه کردن هه ر بشت به نا ئیدۆلۆجیه ی سۆشیالیستی عیلمی نه به ست که ئه وانیش خۆیان به خاوهن هه مان نا ئیدۆلۆجیه یه ت ئه زانن و ژۆه که کبان به یه ی سه ره ده تانکی ئه م ئا ئیدۆلۆجیه یه ت هه زار و شت .

ئهو ی راکت بێت که سمان نه من و نه ئه وان به بیرو باوهری ئۆتۆمی چه نه و . ئه م کۆمیۆنیه له کیشه ره زکی ئه بوون . هه ره وه ها ده رباره ی کۆمۆنیاتی گه شتو کالی میلیو سه ره تانکی بشت به خۆ به ستن (الاعتقاد علی النفس) له گه لانا که وتمه پرسیارو ئیدۆلۆجیه یه تیه مان برد بۆ کۆمیۆنیه کی میلی له نریک شاری به کیتی با ئه ختی چه نه و . ئه م کۆمیۆنیه له ئه نجامی کۆکردنه وه به به که وه به ستنه ره ی کله کی دابه شکراوی (۵) هه زار کس پیک هاتبوو . بیکه ره خاوهن کانی کشتو کالیان ئه کردو هه ر به کبان به پێی ماندوو بوونی خۆی به شی له به ره می کۆمیۆنیه بهر ئه کهوت .

چکه له به شدار بوون له ئه ههنگه گه ره کانا که بۆ ئه م به شدار بوونه بانگ کرابوون و به راس ته ئه ههنگه گه ره و با به خه دارو به نر خ بوون وه کار به ده ستانی چینی وه هه مو گه ل چین گه لیک له ئاماده کردن و سه ر خه ستی دا ماندوو بوو بوون وه نه وه به که م جارو تا ئیستاش هه ر دوو چاره که به بۆ نه ی تی به یروونی ده سال به سه ر سه ره که وتی شوێنی چیندا له سا لی ۱۹۵۹ ئه م ئه ههنگه ئه یان گه رراه گه لیک پیا وه گه ورانی ده وه له تان و پار تی به کۆمیونس ته سۆشیالیسته و پێشکه وتن خا وه کانی دنیایان بانگ کرابوو - ئه وساش ئیوانی به کیتی سو فییه ت و چین و نا خۆش نه بوو بوو ته نه ا نه ت خرو شوف سه کرتیری گه شتی پار تی کۆمیونس تی سو فییه تیش بۆ به شدار بوونی ئه م خۆشی سه ره که وتنه ئاماده بوو بوو .

چکه له و به شداری به له ئیوان ئه ههنگه کانا ده زگا و ریک خرا و به ره مه پێ سه سازی و کشت و کالی و زانیاری هونه ری و خانه ساز کرا وه کانی خویانیان ئیشان نه داین .

ئهو ی راست بێت زۆر دلم به وه خۆش ئه بوو که بو هه ر به ره مه و کار خانه و فابریقه و کیکله ... به کی خویانیان ئه ر دین بێش ئه وه ی ئیجه پرس یارو گه تو گۆیان ده رباره ی ئه و لای نه انه له گه ل به کین خویان لا چاک و خرا به کانیان بو باس ئه کردین و ئا واتی چاک کردنی ئا ته واری به کانیان بو ئه خه ستی نه روو ، واته تا چ راده به که له و کار ده دا بێش که و توون وه له ج روو به که وه گه رو گه فتیان هیه با سیان ئه کرد . بو نه ونه ئیجه بان بر ده فابریقه کی پان ده ان دروست کردن ، و تیان ئیجه ئه م پان دانا نه له سه ر شیوه ی پان دانی پار که ری ئه مه ریکای دروست ئه که ن له هه ندێخ روو وه له ه ی ئه وان چاک رو هه زان تر وه له هه ندی رووی تر وه هه ول ئه دین ئا ته واری به کانی چاره سه ر به کین وه کو ئه وه ی که هه ندی جار به کدوو جار راهه شانی ئه ویت بۆ پێ نووسین وه که ئه شکه و به ته نووسین هه ندی جار له پێویست زیاتر مه ره که بی ئه دبه خوار ی .

زۆر رفیان له خۆه لکیشی له خۆیای بوون هه لسه ستا بو به زوو پێیان له ئا ته واری به کانی خۆیان ئه نا و ئه بان و خه باتیکه دروو درێژ خه به نمان له گۆتکا دابه تا ولاتیکی بێش که و تووی خا وه ته کتۆلۆجیا به زوو زانستی دابه زرین له گه ل ئه وه شدا له هه ندی با به ت و نا ئیدۆلۆجیه ی سه ره تایی خویانه وه سه ره خه ت و مل نه ده ر بوون .

هه ر رۆ له ئه ندامانی کۆمیۆنه که بوون سه ره کردا به تی و سه ره بر شی کۆمیۆنه کی ئه کرد . سه کرتیری ریک خرا وه که کچیکه (۲۵) سا له ی ئیستک سووکی چالاک بوو ، بۆ نا ن خوار دنی تی وه رۆ ئیجه ی بانگ کرده خانه که ی خۆی هه ر وه کو هه موو چینی به ک قاتیکی چلی شین و جۆتی پیلای که وش ی له پێدا بوو .

لیم برسی زبانی ئیستات له سییه ری فه رمانده وای دیو کراتی میلی چین دا پێ خۆ شه ؟ له ولاما وتی پێ گومان چونکه من بێش سه ره که وتی شوێنی چین پێ باوک بووم وه له بهر منالی و له بهر پێ کاری هیچ ده رنامه تیک نه بوو ، هه ر مانگه لای خزمیک ئه زبام ، ئه وانیش هه ر هه زار بوون له بهر ئه وه ئه بووم به بار به سه ر بان وه و لیم ئه که وتنه بۆ له بۆل ، به نا چاری ره شو رووت و برسی رووم ئه کرده خانه ی خزمیک تر ، به لام ئیستات ئه وه تا ئه م بێش وه نه بێت نا ته وایم نه بێت تیرو پرو بوشتم ، له ره شو رووتی و برسی و پێ خا و سه ی رزگارم بووه هه ره وه ها هه موو دانیش تانی خه لکی چین ، به لام نه بێت تری بکوشین و ته قه للا به دی سه و خۆ شان ماندوو به کین تا هه موو نا ته واری به کانا م چاره سه ر ئه که ی و به و لاته پێشکه و تو وه کانی جیهان ئه گه ی .

ئینجا هاتینه سه ر باسی کۆمیۆنه کشت و کالی به که خۆی ، ئه م کۆمیۆنه گه ره به به قه واره و به زماره له کولخو زات گه ره تر بوو هه ره وه ها چکه له کشتو کال به ره مه هێتیا ن هه موو چۆ ره پێ سه سازی به کی بچو کی پێویستی ئیدا بوو تا کو پێویستی بان به که لوبه ل کری نه بێت . ئاشی ئاو ، دار تاشی ، ئاسه نکه ری ، به رگه روو یه تی ، پیلادروون ، به ره مه هێتیا نی کار با ، ... به کورتی هه موو پێویستی به سه ره کی به کانی دانیش تان و ئه ندامانی کۆمیۆنه که یان به ره مه ئه هانی و بر وایه کی سه بریان به سه ره تایی بشت به خۆ به ستنه وه هه بوو . گه ره یرو فرا وانی کۆمیۆنه که تا ئه و راده به بشت به خۆ به ستن له به ره مه هێتیا نی با به تی کشتو کال و پێ سه سازیم لا سه یرو بوو . چونکه له لایه که وه به سه نگا و هه لپه تیا نیکه به ره و پێشی بێش وه خه م ئه زانی و دووم به خۆ پچراندن و دوور خه ستنه وم ئه زانی له به شه کانی تری ولاتی چین ئه م گوشه گه ری له به لایه که وه هه ندی دانیش تانی ئه م کۆمیۆنه کی له فه رمانی سه ره تایی خۆیان که کشتو کال به ره مه هێتیا نه دوور ئه خه ستنه وه به ورده پێ سه سازی به وه خه ریکه ئه کردن که له شه پێ سه سازی به کانی تری ولاتی چین به شیوه کی چاک رو که م سه ره ف تر له وانه نه بوو

بویان مسوگه ر به کین چکه له مه دابه شکردنی کار له ولاتی دابه شکرا و پێش له وتن و فره به ره می یه و به پێچه وانه ی ئه مه وه تا ئه و راده به بشت به خۆ به ستنه وه پێش که وتی ئابوری و کشت و کال و به ره مه هێتیا ن سست ئه کات .

بێش ئه مه ش له فابریقه کی شیرینی دروست کردندا دی سه انه وه گوشه به کبان له فابریقه که چیا کرد بووه و تاقیک کریکاری فابریقه که مه کینه ی چکلیت پیا چانه وایان دروست ئه کرد . تا ئه و کاته ئیجه فابریقه که مان دی توانی بویان مه کینه به ک دروست به کین ته نیا نه سه ست له ی پێ بچینه وه و هه لپه تیا ن ئه دا به کیتی تر دروست به کین بوان چو کیتی وردیش پێ بیچنه وه . له فابریقه ی شیرینی به که لیم پرسین بۆچی داوا له ولاتیکی وه کو چیکو سلو فاکیا نا کین له باره یه وه مه کینه به تان بداتی ؟ بویه ش چیکو سلو فاکیا ی سۆشیالیست به نه ونه بۆ هاین ته وه چونکه ئه وس و لاته سه ر مایه داری گه ره کان گه مارۆی ئابوری بان دا بوون . له ولاما و تیا ن نا مانویت له ولاتی بیگانه وه به یشتن . وتم ئه ی بۆچی داوا له ده ستگایه کی مه کینه دروست کردنی خۆتان نا کین له باره یه وه یار مه تیا ن به دن تا کو کریکاره کانی ئه م فابریقه به هه ر به به ره مه هێتیا نی شیرینی به وه خه ریک بن ؟ له ولاما و تیا ن له سه ر سیاسه تی بشت به خۆه به ستن ئه روین .

هه ره وه ها له کۆمیۆنه کشت و کالی به کیش له گه ل سه کرتیری ریک خرا و ی پار تی کۆمیونس تی کۆمیۆنه که دا ده رباره ی هه مان باس نه که بشته ئه نجام و هه ر یه که مان ده ستی له بیرو باوه ری خۆی بهر ئه دا .

پێ گومان ئه گه ر ئه و سیاسه ته بۆ ئه و رۆژه ی ولاتی چین یان هه ر ولاتیکی تری تازه رزگار بوو که ماندوو کرا و ی ده سه تی دا کیر که رانی ده ره وه کو نه به ر ستانی ناو خۆ ئه ی بازی ئابوری قور سو ده رما ته کی کم و پارهی گران به های له لا ده گه ن بێت ، ئه م سیاسه ته ریکو شو ئیکی راستی هه بێت به لام که ئه و ولاته نه ختیک حه سا یه وه تو زکی دو اکه وتن و ماندوو بوونی له خۆی ته کاند نه بێت ده ست له م سیاسه ته هه لگه ریت . ره نگه هه ر له بهر ئه وه ش بێت که کار به ده ستانی ئیستای چین ئه یانه ویت تۆ له ی سیاسه تی رابو و روی خۆیان بکه نه وه روویان کرد ته و لاته سه ر مایه داری به کانی روژ نا و اوو به په له ، به له یه کی له ئه ندازه ده ر سو و هه ول ئه دن سه ر مایه ی روژ نا و اوو قه رزو تۆ له ته کتۆلۆجیا ی ئه و ولاتانه به قه در توانا بگه یزنه وه بۆ ولاتی خۆیان .

ئیش ته و اوو کردنی بۆ چاریکی تر . . .

ستی دیرین له هه ولتیری دیرین

چایخانه ی کور دستان له بیره وه ی ساگر ده کانی

ناظم دله بند - لقی هه ولتیر

خاوهن شو ئیته وار شو ئیتی خۆی له لای میژوو ، نووسانو سپه راندا کرد ته وه و زۆری له میژوو نووسا وه له مه و دواش له سه ری ده نو سه ر . . .

له م ریوژ تاجه بچوو که شدا نا مانه و ئه هه موو لای نه کانی هه ولتیران بۆ باس به کین . . . ئه وه ی ئیجه ده مانه و ئه وک شتیکی دیاری هه ولتیر لێی بدو ئین «چایخانه ی کور دستان» ه ئه و چایخانه یه که هه ردوو به رای خوالی خۆش بوو له سا لی ۱۹۱۵ له شاری (حه لهد) به هه زار ده ره سه ری هیتیا نه کور دستانی خۆمان و له شاری ره واندوز دایان مه زانده ئه وه نه دی پێ نه چوو گۆفاری (زاری کرمانجی) بان پێ چاپ کردو بلاویان کرد وه . . . قه در نه یامه کی له روان ئیژ مایه وه . . له بهر چه ند بارو دۆ ختیکی تابیه ت به و سه ره ده می هیتیا نه (هه ولتیر) و له قه دانی قه لا دێر نه که ی هه ولتیر کو خه کبان بۆ بنیات ناو که به بیرم دێ ته نیستی . . .

ئه م کو خه با زاری سه وزه فرۆ شتن و مریشک و هیلکه و مایه و لاتی ئیدا مامه له ده کرا . . . چایخانه که ی (مام حه مه وه یس) به ته ئیشتیه وه بوو ، زوو زوو مامۆ ستای نه م (گیو موکریانی) به خۆی به هه روری ره شو و کور ته کو شه روا لیکه مراد خانی به وه له به رده می چایخانه که وه بانگی راده هیش ته ده یگوت (کا که حه مه دیش له مه بیته) .

ئیه ش ئه وس که تازه پێ ده گه یشتین ، نا وه نا وه له چایخانه که داده نیشتین ئه مه سا لی ۱۹۶۲ -

کامیروا مامۆستا گیومو کریانی

کاک جه لال باسی هونه ری کامیرای کرد له لای مامۆستا گیومو کریانی خۆ شترین بی ره وه ری له م پاره دا بۆ گه رانی وه و وتی . . .

ره سم گه رتن له لای مامۆستا زۆر گه رنک بوو ، زۆر خۆی به م هونه ره وه خه ریک ده کرد به تابه ت ره سم گه رتی شو ئیته واره کانو و پیا وه زاناکان ، خۆ شترین یادگار که قه ت له بیرم نه چیتسه وه . . . روژ ئیکان ها ته دو کانه به کسه ر وتی (ئاده ی خه راکه رۆ له جه لال وه ره دوام) ئه وسا هه ولتیر ئه وه نه ناوه دان نه بوو . . . به پێ برۆ به ناو ده غه ل و دان و چۆ لایی تا گه یشتینه چه ند مایلیک له نریکی (مناره ی چۆ لی) که ناوا به نا ویا نگه له هه ولتیر . . .

چوین له ده رگای چه ند مایلیکان دا که ریکه مان به دن که بچینه سه ربان تا کو ره سمی (مناره) به ته واری ده رچێ . . . وه ک ئیستات خه لکه که روژن شیر نه بوو به ج حالیکه مایلیک رازی بوون که بچینه سه ربان من و مامۆستا «گیو» سه ره که وتین چه ند له قه به کی به کامیرا که ی گرت . . . ئینجا وتی (با برۆ یین دلم دا که وت ئه مشه و خه وتم لێ نه که وت وه . . .)

هه ر له و یادگار خۆ شانه ی که له بیرم نا چنه وه سوور بوونی مامۆستا گیو ده رده که و ئه ده رباره ی پێ گه یاندنی مندالی کورد ئه م بی ره وه ری به ش ده گه یزه وه . . .

به هۆی ده ست کورتی با و کم و بارو دۆخی ئه و روژگاری چوار برام هه بوو هیچ یه کبان ناو نووس نه کرابوون یانی (نوسیا ن نه بوو) . . . روژ ئیکان بانگی کردم وتی . . . تۆ چیتیر لیره ئیش نا که ی ئه گه ر نه چی (ده فته ری نفوس) بۆ برایه کانت ده رنه هیتنی و نا بخه ته مه که تبه ، ئه مه ش پاره برۆ ئیسه کان چیه به چی بکه . . . ناچار چووم (ده فته ری نفوسه کانت) ده ره تیا و هه موو بانم ره وانه ی مه که تبه . . . کرد . . .

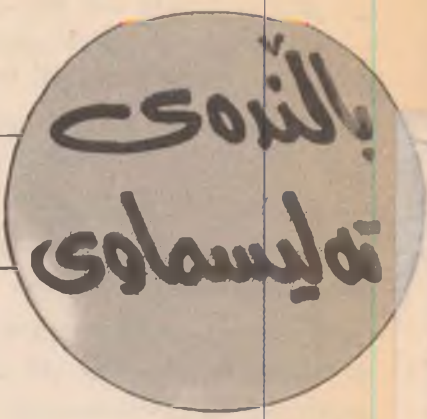

چۆنیته ی کار کردن له چایخانه دا

بۆ چۆنیته ی ئیش کردن له چایخانه و به ره مه و چاپ کردن کاک جه لال وتی . . .

سه یبان زوو به خۆ ده که وتین ، ئه وساکه مه کینه کان به (قاج) ئیسمان پێ ده کرد ، ده ستان ده کرد به چاپ کردن کیتی کوردی وه ک دیوانه کوردی به کانو ئه میر ئه سه لان و خه ون نامه و له یلو مه جنون و شیرین و فه رهادو کارتیه جه زانه و کاری بازرگانی تر) له سه ر کاغه زی ئاسایی چاپ ده کرا مه زه مه ی ئه وساکه به (۱۲) دینار بوو . . .

بۆ مه سه له ی ره سم و کلیشه ، زۆر چار مامۆستا گیو موکریانی ره حمه تی به خۆی داری ده هیتیا کلیشه کانی تیا هه لده که ند . . . ره سمه کانی شی هه مووی به خۆی ده گرت . . . ئه وه نه دی پێ نه چوو مه کینه کی تازه ی هیتیا پێ ده گوترا (ها بده رچ) گه لیک ئه دبیبو روژن شیریه کورده کسان ده هانته لای و یار مه تی بان ده دا له مانه مامۆستا دکتور (مارف) خه زنه دار و علی قناح دزه یو و عونی و علاه الدین سجاد ی گه لیکه تر) . له سالی کدا جاری وا هه بوو دوو کتیب با سنج کتیبمان چاپ ده کرد زیاتر ئه م کتیبانه ش بریتی بوون له دیوانی شه اعیره کونه کانا م . . .

چىرۆك ئەدەبىي نەۋە
محمد حسين
زەھاۋى

مىنادل زۆر چار گىرو
گرفت بۇ دايگان بە سىنى
مەبەستى تاغا ئەخولقېتىن...
(ئاقۇ) مىنادىك بوو ، دايكى
بەدەستىمەد شېرە بووبوو.
لەو رۆژەۋەد باۋكى مىرد
ھەۋنى ئەدا دايكى بەختىار
بكا ، بەلام ئەم ئارەۋوۋىيە
سەزى نەگرت چۈنكە ھەمەو
دەم بايە ئارەۋوۋى شەنكەر
ھەنكەتات ...

ئاقۇ بىن ئەۋەى ھىچ
مەبەستىكى ھەبىن ، بسوو
بوۋە ھىزى خولقاندىسى
خەفەتە ئارار بۇ دايكى ..
جارتىك دايكى راي سبارد كە
بېچىتو خولق بۇ بىكرىت
بەلام ئاقۇ ئەم پارەيە دايكى
داۋوبوۋە داي بە سەتىك
ھىتايەمەلەۋ .. دۋاى ئەۋە
بە چەند رۆژى ئاردى تەپە
بىكرىت كە چى بە پارەى
مىتۋە كە پىشەلەيەكى چىاۋ
سەۋزى كرى ..

ئەى ئەۋىست دلى دايكى
بىھىشىتە ..
ئەۋ پارەى كە دايكى بىز
كرىنى خواردىنى دانىابوو
باش مردنى باۋكى كەم بوو
بوۋەۋە .. دايكى ئاقۇ زۆر
تورە بوو بوو ، باش ئەۋەى
كە بۇى روون كەدەۋە چەند
دەستىن كورەتەۋ ئاگادارى
كرد كە چارىكى تر شتى وا
نەكات .. ئاقۇ كە كارەكەى
بۇ روون بوۋەۋە شەرم داي
گرۋوۋ خولاشى ئەۋە بوو كە
دايكى رېكەى بەد بۇ ئەۋەى
كارى سىتەمى خۇش كرىنى
دلى دايكى بىز بۇى دەرخات
ناۋ قوۋلايى ئاسمان بسوو

ھەزاران كۆتر لە دەۋربان كۆ
بوۋنەۋە ..
بە گەرانەۋەى كۆترە كەى
ئاقۇ بۇ ناۋبان كەۋتە سەماۋ
كۆرانى ورتىرو دل خۇش
بوون ..

شاۋنى ھەمەو ئەۋ كۆترانە
بەرۋ پىرى ئەاكز ھات پاش
ئەۋە شاۋن داۋاى كۆبوسو-
نەۋەيەكى خۇترى كرىد بىرپارى
دا كە خەلاتى ئاقۇ بىكات لە
سەر ئەم كارە جوانەى
كردوۋەنى .. بىرپارىشى دا
ئەنگوستىلە تەلىسماموۋەكەى
خۇى بەداتى .. كۆترەكان
دەستىن كرىد بە سەماۋ
كۆرانى ووتىرو خۇ گىف
كردنەۋە لە خۇشبا . ئاقۇ كە
ئەنگوستىلە تەلىسماموۋەكەى
كردە بەنچەى ئىتر ئارەۋوۋى
ھىچى تىرى نەكرد داۋاى
بىكات ، ھەزى كرىد بىكەپتەۋە
لاى دايكى بۇ ئەۋەى دايكى
بەختىار بىكات . پاشان ھەزى
كرد بىتتە سەمەردارى
ھەزىك ئەگەر چى ھەزىش
نەۋە بەلام ھەزى لە بەدا بەدا
بوو و كەسانى ئەم ھەزە
سەما ئەكەن كۆرانى ئەلئىرو
سەلاۋ لە ئاقۇ سەرداروۋ
سەركردەن ئەكرد . پاشان
ئاقۇ ئورمانى بە ئەنگوستىلە دا
كە دارستانەكە بىتتە شارىكى
ئاۋەدانو كەسانى ھەزەكەى
تىادا بىشنى ئەمەش بىتتە
ھاتەدى بەلام ئەم بەختىارەى
كە بە دلى خۇى دايكى ھەۋە
چوۋوبو زۆرى نەخايانە ..
دەنگىكى لىۋە بىتتە ..
چۈنكە بەكەن لە ھەزەكەى
توانى ئەنگوستىلە
تەلىسماموۋەكەى لى بەزىتە
پاشان خەلەكەى كى
كردەۋە ووتى :

ئەى ئافرەتو پىاۋان ..
كەن لە مە باشتەرە كەن لە مە
سەر راستەرە بۇ كۆكەم
كردى ئىۋە ، ئەم ئەنگوستىلە
سەيرەم دەست كەت ! ..
ھەر دەنگ بوو بىسەرز
ئەۋەۋە : (ئېمە ئەۋ كەسە
نەناسىن كە خىاۋەن
ئەنگوستىلە تەلىسماموۋەكەى
نەۋەى كە ئەتوانىت تىرو

سەربارى ئەمەش شۋانە خاۋەن نىزىكەى (۵۰)
چىرۆكە زۆرەى بە شىمەر ھۆنۋونەتەۋە .
شۋانە ناۋى حاجى صالح كورى حاجى ملا
عباسەۋ لە سالى ۱۹۲۰. لە دىۋى كەلەۋە لە دايك
بوۋە ... لە تەمەنى يانزە سالىدا ھەۋلى شىمەر
نوسىنى داۋە شىمەرەكانىشى پىشانى خەلكى داۋە
زۆرەبان بە شىتت ناۋبان پردە بەلام ئەم زىياتىن
كراۋەتەۋە ھەمەو شىمەرەكانى لەبەر كرىدوون ..
ئىشتاش خاۋەنى دوانزە بەركى سەد پەزەىۋە
ئاۋانى ئەۋە بە پىش مردنى بەرگىتىكان بە چاپ
بەگەنرەئى .. ئەۋەتا لە سىرۋىكا دەلئى :

سەۋرەتە كانى
شۋانەى شاعىر

فرا
چۈنكە لە سالى (۱۹۲۶) ھەۋە كىتتە دەفتەرەكانى
پىچاۋەتەۋە دەستى داۋەتە كۆچانكىۋ رانەمەركى
پىشى خۇى داۋەۋ ئەم يالز ئەۋ يالى چىاۋ شاخو
شىۋەكانى كوردستانى كرىدە ..
ئەمەش سەر گوزشتە كەبەتى لاي مامۇستا
ملا مەجىدى سورداش ئەلفو بىن فىر بوۋە ... دۋاى
ئەۋ لاي مامۇستا ملا عبداھ (گولستان بوستان)
خولتەدەۋە پاشانىش لاي مامۇستا حاجى ملا محمدى
مورىس ماۋتەۋە تا سىۋر چوار سال لەمەۋ پىش
ۋانە نىزىكەى (۵۰) سال شۋانكارى دەكات . لەم
ماۋەبەدا چۋانى كوردستانو كىشە كۆمەلەبەتەكانىۋ
ھەندى ھۆى تر ھەۋەسى شىمەر لە دلى شۋانەدا
ھەلدەگىرىستىن .
ئەۋ شىمان بىر نەچچە كە شۋانە بۇ ماۋەى
(۵۰) سال لە جىھانى رۆشنىرى داپرا .. ئەمە بوو
بە ھۆى كۆرى رادەى رۆشنىرى شۋانەۋ تا
رادەبەك بوۋنەتە ھۆى كالو كرىچى روخسارو
لايەنى ھەۋەرى شىمەرەكانى ، بەلام ئارەۋەكىيان
زۆرەى ھەۋە زۆربان مەبەستى خۇبانى پىكاۋە

ئەقىدەكە پاقۇ

كۈتە چىرۆك ..
عقيد شفيق حسن

زۇنى تەنشىتى خۇ دوقولپاندە تەنشتا دى ، چار
دەكەتە سەر پىشتى لىمەر تافا ھەيىقى ئەۋا دەنچەرپىرا
دەھاتە زوۋر گارىتە دەۋمارتن .. نىك .. دوو ..
سى .. چار .. پىنچ .. شەش .. ئەفە چەند
سالە ئەف گارىتتىن كىمباخو ۋەبەن فى بانى ھىندى
گران رادگرن !! ھىش نە چەمەيۋى دەۋزىنە ، دىيارە
ژىم بەزىرەۋ خۆگرتىرن !!

خۇ دوقولپاندە سەر دەفى ، ئەھە .. ئەف
بالیفكا ھىندا رەفا كىجرا خۇدى زىانىت ھەمى چىقو
پاتىد كراسو فىستانىد داپىرو مەتو چىكلىن مامىد
مىن ، كۆم كرىن و لىكداين ، ئەف بالىفكا ۋەكى بەرا
ئى چىكرى .. نەخىر باشخوبە ئەف ھەزە نەشىن
چاقتىد وئ ژىروا مىن بىن ئەزمان زوى دەسەردا
دچىت لى دل راستە ، ناھىلىت بىتتە ئى دۋىر
بىم .. سەرۋ چاقتىد وئ دىنە ۋىتە سەر دىۋارا ،
سەر گارىتا ، سەر بالىفكا ، دېنچەرپىدا ..
ئەفە نە حالە ، ھۆسا ناچىتە سەرى ، ئەفە ھەيىفكە
خەۋ چاقتىد نە نەكەتەبە .. پەنكە ئاگەھ زى لى
نەبىت ! دل وئ بىگەنچەك دۋىفە بىن مژۋىل بىت
دېسا ما كرىزىرو چاقتىد زىكەندىن چە دىنىت ؟ سۈبەى
ئەز دى خۇ داقۇم ، چە دىل داپچە بىتتەم خۇنە
شەرمە ، تاۋانە ، گونەھە مروف راست باخىت ؟
دى بىتتەم : ھەمى دەمە توپا لەھزرو بىرىد مىن ،
دناف خۇبىنا مىندا تىۋى دچى ، دل مىن ھەمىن بوپە
داقتىد ئەقىنا تە .. زۋى دى رحەتەم ھەكە ھەز
مىن بىكەت دى زانم ، ھەكە ھەز مىن نەكەت زى ھەر
دى زانم .

ھەر شەف ئەف گوت گوتكە بىخۇ دگوتىرو بىرپار
ددا سىتتە بىتتە ، لى ۋەكى داركوكەى بەشىمان
دېۋ ھىندى دەھان شەرم دكر بەرامبەرى راۋەستىت ،
يا ۋى دىتتە بىكەتە گۇھا .. بەلكى ھەر ژۋىرپە لەبەر
دېۋارەكى خۇ فەدىساند دىركا كانىدا ھەتا چاقتىد
خۇ دېدىنا وئ تىر دكرن ، بوان سەرۋ دلاۋە قەستا
مال دكر .. جەرەكادى ۋەكى داركوكەى دىمى ۋى
ژان ددانى ، دكەتە ئاف چىمانا ۋى پى تەم مژ ،
ھەزىن كىرو دۋىر دگەل خۇ دېرن ، چار دگەلئىن
كوردى بەزە دېۋ ، چار زى سەر كوپىن چىساي
سىنكى خۇ دكرە ئامانجا باين ئەقىن .. چەندە
خۇشە مروف تىكەتتە پاقۇ پىروز دەناقتىد خۇدا
بىخىفەت .. ھەر ۋەكى مروف روناھى بەك دەدەتە
تارى بەكا رەش ، تامەك دەدەت تىكەتتە سىراۋ
خاقتى .. نى ئەقىن بىۋە كەسپو كارى ۋى ، دزانى
مروفە بىپاھەكى ھەى دۇبايتىدا ، ئەف ژيانا ھاتىە
پىكەك كرىن بىسكا ئەقىن ۋى دزانى ئەقىن شەگىستىن
كۆلەكى بە دىبىن ۋى لى ئەۋ كۆل بە كرىتا ھەرىۋ
بەرا لەشەكى دىست دەكەت بەرەفانى ۋى خۇ ھەمى
باھورۋ رەھىا دەكەت .

ئەفرو سىتتە چو بو ئاف ھەفالا ، ئەۋ دەھ
رۆۋكە بوۋى نەدەركەنى ، ھەمى ھەفالى لى كۆم
بىۋون ، پىۋە ھاتىۋون بەردادىن ھەرىكى قەسەك
دگوتى :

دىيارە تو كۆرك بىۋى ، ھىكەتە نە
مەرقىنە ؟!

نە باۋۇ نە تۆكە چۈپچەلوك ئىنابە دەھ ،
چۈپچەلوكىدە تە دچۋان مەشەخىت ؟!
تىقەلىقا وان بىلد بىۋو ، سەكۆ دەستى ۋى
گرىۋو بىرو ۋىفە ..

مال مىرات مەشەخى تەختىرە تو ھىندى
زەرۋ پىتى خۇنە توپىن تارى ؟!

بەختى خۇدى سىكۆ ژىم فەبە بارى مىن
گرانە توۋى ج سەرباركا نەدانە سەر .. بەسناين
چالى بوۋى نەھىلايە ، ئەزى دگەرا ئەقىنا ۋىدا
نقوم بىم ھا .. ھا دى خەندەم .. ئەفە وئ رۆۋا
مە گۇفەندا تە دكر دەما مىن خۇ چارگافا ئىلاخى
بىلدىدكر وئ لەبەر دىۋارى دەستىد خۇ دايە كىلەكىد
خۇ رىكۋىل لىن دىپىرى ، چاقتى زىكەندىن دگەل مىن
دكر دگر تىۋى چۈبە دىلچ مىندا .. بەشەف رۆۋا يا
ل بىرا مىن ، زىبىش چاقتىد مىن ناچىت .. بەشەفى
خۇ ئەز ئانفم ، چار دكەم بۈك بۇ مىن فەدگۋەزىن ،
چار زى دىبىن بۈك بو ئىكى دېن ، ھا ۋەختە دىن
پىم بەكەمە چۆلا !

دى بەسە بەس .. ئەفە تو بۈى تە رىك
نىشا مىن ددان تە دگوتە مىن : « مادەم تە فلان كىچ
دقەت ھەرە چىكلى وئ بەدە لىك بزۇرىنە بە ئەنىا
ۋىفە ماچى كە بىتتە مىن تو دىۋى خاتۋىن ، ئەز سۆتم
بەقىنا تە .. » نوكە تە ھىند بىن چىسارت ، خۇ
شەرم دامى دىبىن ، مىخاين سەد چارا مىخاين زەلام
ۋەكى تە زۇخۇ دىلاسى بىن .. سۈبەى دى بىتتەم
ھەقىكانا خۇ بلا بېجىت بىتتەم حال مەسەلىدە
مەشەخى ئەندى ئەفەنە .

نەۋەبىت !! دقەت ئەز ئافەكى بى ناگىرى
داكەم .. سۈبەى ئەۋ نەۋورا دىلچ مىندا دىزىرت
دى كەمە دەستىن خوا .

ئەبىم - شىر - زەلام ھا .
تىك چو لىتفك زىمەر خۇ ھافىت ، رابو
سەرخۇ ھىدى دەرگەھ فەكر دەركەنە سەر

بەربانكى ، روىشتە سەر دۆشكى .. سەرى خۇ
بىلدىر چاقتىد ۋى مانە بستىرافە .

ئەۋ سىتتە ھەيا گەش بەسنايە چەۋا دى
گەھمى ؟! نەخىر ھەيىقا ھەن بەسنايە گەش
جوانترە .. نەخىر بەسنا نەستىرە نەھەفە چىكى
ب رۆۋى بەزە دىن ، لى بەسنا ھەمى دەما سىناھى بە
لېتىش چاقتىد مىن ، دناف لائىن دلچ مىندا ۋى
خۇبىت تىتو دچىت ، ۋىنچ وئ دەھمى تىتتە
دىبىم .. ئاخ كەنگى دى دىكلى بانگ دەن ، ھەيىق
سىتتە باركەن ، رۆۋ ھەلىت چىلچى ھەن ئاشكەرا كەت
دارو بارو كەفرىن ۋى پىش چاقتىد .. سىز
بىت دىركا كانىدا رەق راۋەستەم ھەتا بەۋنا تەسا
زرافو ئازەن دىبىم ، نەبىتتە دى بو تە بەكەمە
سەر بەرىك .. ئەز تەرس مېرىتا خۇ لى شىرو
شۋىر كەت ، كراس خۇ لىن بادەت پىتەى بىن
نەكەت .. بلا ھەر ژى حالى چىتتەرو خابرت ناىس ،
سالەكە دى زىر كەم يان ھەتا شۋى دكەت زگوتىرى
دېن .. ئەفە ئەز چ دىتتەم ؟ ما ھەكە بەسنا بوۋى
نەبىت دى باين زىنچ چىتتە ؟ ما ھەكە دۋىر بوۋى
چاقتىد مىن ھەرۋ لەشۋ پىچا وئ نە چەرىن دىچ
تام دۇبان مىن ھەبىت ؟! يان ھەكە شۋى بىكى
گۈندى كرى پەۋان كرى ، بو بەرۋانى ناگىرى لىرەخا ،
ئەزى خۇلى سەر ما نا ھىتەم كەمە شەكەفتو ئاۋارا
بە ھەفالى گىمانەۋرا ! ...

گۈند بەرە بەرە پىن رەھن دىبىت .. دارو
كەفرىن چىاى ئاشكەرا بوۋى .. گۈل دەنگىن باھو
داين بو رابونە فىتتە .

زىر دۆشكى رابۇفە قەستا زوۋر كرى ، دەست
ھافىتە تىتتىن پۈپە تراشىن بىرە بەر بەنچەرپى
خۇدىك دانا ، خۇ لەبەر حلىۋ تىف تىفاند .. دىۋىا
لاۋىنى خۇ ھەمىن كۆم كەت بو ئەفرو .. لىتتە ۋى
زىرەك رادبوۋن ھىندەك ئاخفتن زى دەردەكەفتى
ئەۋ ئاخفتن دىۋارە دكرن پى دىۋىا بىتتە بەسناين دا
ئەزمانى ۋى تىك نەئالىكى ، چە گوتىن لىسەر بەزە
نەبن ، زىبىرئ نەچن .

شەۋ شەپكىن خۇ پىد پىشتەپەز لەر خۇ قىر
چو خىكى خۇ دەسەردا كرى بەرخۇ ئاخفتنا باپىرئ ۋى
ھاتە بىرا « كۆپى مىن ئەم كورد خۇ بەشەۋ شەۋ
چو خۇ خەنجەرا دىناسىن » .

دەما دەركەفتى بە بەر دەرگەھى رۆۋى دىلچ
خۇ لۋارى گەۋاندبوۋن ۋەكى زىرى گەردەنە بوۋنا
چىاى خەملاندبوۋ ، كەسكەتيا چىاى دگەل داقتىد
رۆۋى دەست گرىۋون جوانترىن دۋىمەن دىست
كرىۋو .. دىلچ ۋى ئاۋازەن خۇشۋ بىرس دۋەنى ..
ھىزۋ فەۋزەنا خۇ ھەمى بەكاردلىنا دا لىش
فەدەجىت بىگىتو موكوم كەت .. بىتتە گۈلەند
ئاف سەفىكتا چاندىن خۇ دىلچىدا ، چەمىا بوۋى
گۈل زى كرى .

خۇزى دناف زۋىرو باخچادا مىن بەسناين
ھىلەنكە راجاندىا ، گۈل لەزىيان ، بىللا ستان
گۈتبان شەھىانا مە كرىا .. دا بىگىزىتتە ھەمى رۆۋا
كەبە سەيران ، ھەمى ۋەززا كەبە بەر ، ھەمى
دەنگا كەبە ستىران ئاۋازىن بىلان ، دا پەتت
چىنارو سىپىندارو بەۋىۋى مازىيا ب ئافا سۈبىۋو
سۈبىۋو ئافدەمىن ، تىزگر ل ھەمى دولل لائىن ۋى
ۋارى شىر چىنن ، دا بىن گۈبىشكەك كەزىۋو
گۈزىا كەبە مەخلىد ئەفنىدارا ...

پى ۋى دەسەر دەركەچىدا چو خىسار ، خۇ پ
دېۋارىفە كرت ..

باش بوۋى ئەز نەكەقتىم دا بەرگۈزىتتە
مىن لەۋت ب ئافا چو كى .
ل كۆلەند گۈندى دچو قەستا كوما سىپىندارا
دكر .. پىنچاقتىد خۇ ۋەكى سەرخۇشا دىلچىن
زۋىفە ھەمى خەلكى گۈندى پى لى دىتتە .. تىزىكى
كانىن بو ، دىت دوو كىچىن تەنەكىد خۇ دىشۋن .

ۋاھەبە روناھىيا چاقتىد مىن ، بەردا لى
مىن ، پەۋشۋو تاما ژيانا مىن . دەمى چاقتىد بەسناين
بەمەشەختى كەفتىن نەشیا مۇلانكىد خۇ دانىتە
سەرك ، نەشیا گىزىنچ زىرە لىتتە خۇ بىكۆزىت ..
تەنەكىد ئافى تىزى كرى رابونەفە .

خەمى خىچو تو ھەرە نوكە مالا ھەۋە
تىتتە دىشۋن ، پىتت خۇ سىفكە ئافى لىرا
بەگەھى .. تەنەكا مىن ھىندەك قىشۋ گىلىش كەتتە
تىدا تىزىم ، زۋى دىكرم .
دەمى نەيا خىشىم بۇ دەمى مەشەخى لىتى
زانى « ئەف ماستە پىن بىن مۋى نىنە » لى پىتت خۇ
سەفك كرىۋو رىكا مال كرت .

مىن دزانى روخسارو وئ پى رەن
تشتەك دىنەف ، بەس مىن نەدزانى شۇكا وئ دىۋ ب
ماقۇبىل تىرەن گەنچە نوسىتتە .
پىشى گافەكى مەشەخى زىتەل بىر لانا
گۈندىدا دچو قەستا مالا سىكۆ دكر .. ستىران
دگوتىر گۈلەك لەبەر دىنچى بو بىن دكرى ، ھىدى
دەھان نەدىيا ددانىد خۇ فەشەرتتە .

چەند ھۆنراوەیەکی سیرگی یەسنین

وەرگێڕانی ■ غفور صالح عبدالله ■

• نامەیک بۆ ئافەتییك

دێتەرە یادت
بێگومان ھەمووشتیتک دێتەرە یاد
چۆن نزیك دیوارە
رادەووستام
تۆیش لە ژوررەکتا بەتەرەو ئەم سەر و ئەوسەر
دەکرد

چیتۆتیک مژرت دەسروانده رووخسارم

• • •

دەتوت
« کاتی ئەو ھاتوو جیابینەو »
بەدوو درێزی ئازارم داوی
ھەلس و کەوتە کاتم سەرەوێزانە بوو ،
ئیتتاش کاتی ئەو ھاتوو بەلای کاری خۆتەرە بچی
چارەنوسی منیش :
پتر بەرەو چلپاو مل دەنێ

• • •

خۆشەویستەکم
چ خۆشەویستەکت بۆم نەبوو .
بەوت نەدەزانی کە لەژاوەژاوی کسانێ تردا بووم
ھەرەو کە نەسپێکی سەرکێشێ ژاردا بچراو
سوارە ئازاکە ئاوەنگی لێ بەدات .

• • •

نەتەزانی
لە چەرە تەپو تۆزدا بووم ،
لەم دنیابەماندا کە زریان دا بێتەرە
ئازارم دەچێژا چونکە نەمەزانی
چارەنوسی بەرەو کۆتیمان دەبات

• • •

روو بەرووی بەگەر
شتیک بەدی ناکەین .
کارەساتە گەرەکش لەدووڕەو نەبێ نابیرئ
کاتیکیش رووی دەریا ھەلچووە کە دەخۆشێ
ئەوساکە گەمبە کە دەکوێتە دۆخیک دلتەزینەو
زەوی گەمبە و ھەرەو کۆ بێکی بەتیک بەھیتەرە
بەناوچەرگی گەردەلولو بەفر بارینەرە
بەرەو ژبانیکی نوێ نەمرەکی نوێت ، لێ دەخوێت

• • •

بەلام ... کێ لە ئێمە بەسەرپشتی بەرینی
ئەم گەمبەر ، پتێ ھەتە کووتوو نوو نەکووتوو
وچیتوی نەداوە ؟
کەم کەس لە گێرە شیبوێ شەپۆلەکاندا
خۆی راگرتوو لەگەڵ تاقی کردنەوی خۆیدا .

• • •

ئەوساکە
بەچاکی ئاگاداری ھەنگارم دەبی
لەتێ ئەم ژاوەژاوە جەنجالدا
بەرەو ژێرخانی گەمبە کۆژدەبەرە
تاوھەر ژاوەنەوی کسانێ تر بەدی نەکەم .
ژێرخانەکم ، مەبخانەییکی رووسیا بە .

• • •

بەرەو ژاوەنەوی کسانێ تر بەدی نەکەم .
ژێرخانەکم ، مەبخانەییکی رووسیا بە .

رووخسارم دەنووستانەو سەر بادە
تاوھەر خۆم لەناو بەرم بەسەر خۆشی
بێ ئەوێ بۆ کەشیک دڵ بەسۆم .

• • •

خۆشەویستەکم
زۆرم ئازاردادی
لە چووتە دیدە ماندووتا
کۆلێتم بەدی دەکرد .

• • •

پتت ناخۆشە کە بزبوونی خۆم
لە تێو بگرە بەردەدا دەخەم بەردەمت
کەچی تۆ نازانی
لەج چەرە تەپو تۆزیکدام
لەم دنیابەماندا کە زریان دا بێتەرە
ئازارم دەچێژا چونکە نەمەزانی
چارەنوسی بەرەو کۆتیمان دەبات

• • •

ئیتتاکە رۆژگار بەسالیدا بردوین
کەچی لەو تەمەندا نەم
بەچۆرێکی تر ھەستەدەکم و بیردەگەمبەر .
لە جەژندا لەسەر مێزی مەی خواردنەو
ھاواردەکم .

• • •

سوراسیو نەمری بۆ فەرماندە گەمبە .
گەر تۆ کە
چەند ھەستیکێ ناسک ھێرشێ بۆ ھیتارم
چەستە مالدور و کۆلەکت
و بەیادم دیتەرە
ئەو تە منیش بەسەلم
تاو کۆ پتت راگەبەنم

• • •

کە چۆن بووم
و چ شتیک تێدا مارە
خۆشەویستەکم
حەزەدەکم بێتم .

• • •

کە دوورە بەرێز بووم لە کۆتە خوارەو لە ناو
بەرزگانەو
لە سووچیکێ سۆفیتا
ئەمێرکە من پتر بە ھەلپەرستەرە ئاژنگە نەم

• • •

ھەرەو کە چاخی جارن نەماوم
ئەشکە نەجەت نادەم
ھەرەو کە لەمێژدا دەمکرد
لە پشتمەوی بەیادخی ئازادی
و کاری درەوشاوەدا
ئامادەم تاوھەر « ماش » برۆم .

• • •

ببورە
دەزانم تۆ ئەمێرکە ئافەرەتیکێ تری
لەگەڵ مێردیکێ چاڤو کۆ زبەرە کدا دەزێتی

ئەم کارە سەختە ئێمەش بە تۆ پتووست نییە
منیش ھەرگیز بەخۆم پتووست نییە
کەواتە بوو بەردەوام بە لە کۆرەرانت
تاوھەر کە ئەر چیتگایی نەستیرەکت بەردەکت
لەزێر مێچیکێ نوێدا
لەگەڵ سلازی ئەر کەسە ھەمیشە یادتەدەکتاوە
برادەر ت سیرگی یەسنین

کەورە ئێمە برسیار

■ فریا جاف ■ میسر - قاھیرە ۲۹ تەموز ۱۹۸۴

ھۆ شل و مل
بۆ دەبرسی من خەتکی کوێم
لەوانەبە گەر پتت بێتم
بروا ئەکە
من کوێنەریم ... یاخود ھەر کێم !
بۆ خاتری شل و ملی شان و ملت
تۆی رابەلە :
کابرایەکم وا چەن سالاھ
ھەرچی دەستەم بۆ دەھیتن
سەرنگۆمە ...
من ، خەتکی شارو ساخیتیم
دارو بەردو خاکو خۆتی
باروت و گۆللەو بومبابە
ناتوونو زێبو گۆھەری
خانمەگانی
قورقوشمی دەمی ئەوہیە
بە ناباکی چاوی لێ بە !

ھۆ شل و مل
بۆ دەبرسی بۆچی دەروم
ئەنی نازانی کاتی ھاتم
ولانەکم بە نامانەت
دایە دەستی جەنگاوەری
بکێی ھیتە ترسنگ بەم
شل و ملی شان و ملت
تەنھا تاروی
تامو چیتۆی تۆز و خۆتی
ولانەکم بێ لا بەرئ ؟
دە تۆی بگرە شل و مل خان
لەو رۆژەوی کە ھاتووم
وا دەزانم لەسەر درکیم
و کە مئازو باوہلی
دەم بە ورم
ھەمی شل و مل
زۆر بەلەمە
برۆمەوہ
لەگەڵ خۆشما
باسو خۆسی ئەم برسیارەت
بۆ کەسانی بەمەوہ
بە دل ولانین خۆش دەوی

گیاہی کوزا من ھیلا
و خوشیا ئینام شیتلا
ما چەند چار دینە بەمان
باپرا د وەرن دارو بان
گوبنا سپیدا من ناخوینیت
رەفەندا کوجەرا من نابینیت
رێفینگا وارئ من فەما
بەرئ خو دا من وان گاف و دەما
روندک باراندن ئ وان چاقیت رەش
بەردانە سەر دلئ ھەرش و ھەش

.....
(. . .)

ئوہی پیمان ماوہتوہ
ھەر لە منالیەرە بەداغەییکی تایبەتی مۆرکراوہ
گەر بە شاعیر نەبو ماہ
لەوانەبوو دەبوومە دزو چەردە .

• • •

لاوزو کورتەبالا
لە نێو منالەکاندا لە ھەمویان جەرەزەتر بووم
زۆرجار بە لووتی خویناویەوہ بۆ مال
دەگەرماوہ .

• • •

دایکم بەتەرەو بەبیرمەوہ دەھات
بەدەم دانی خویناویەوہ دەموت :
ھیچ نییە ، پتت لە بەرد ھەلنگوت
لەگەڵ بەیاندا ھەمووشتیک ساریژدەبێ .

• • •

ئیتتاکە ، ئەوہتا کوزاوە
و ئەم رۆژە راگردوانە لە ئارادایە
ھیتیکێ چەپەل و ترسنگ
لە شیمەرەکاندا ھەلئەدەتوولن
ھیتتاکە کۆمەلێک لەبزی زێرینم پتت
لەسەر گشت دتێرکدا
چەربەزێی سەرەوێ بەدەمستی پتتو
سێچرا ئاندن رەنگ دەداتەرە

• • •

بەسەر بەرزیو نازایی دەمینمەوہ
لەسەر زوہیکی نەکیتر او دا ھەنگام بەرەو
پتتەوہ دەروا .
گەرچی لەپتتدا بە رووخساری خۆمدا دەدا
کەچی ئەمێرکە لە خۆتیی خۆمدا مەلەوانی دەکەم .

• • •

کەچی ئیتتاکە چەچەکم بۆ دایکم نییە
بەلکو لەتێو عەشامنی پیاوما قولاندا دەترقینەوہ :
ھیچ نییە ، پتت لە بەرد ھەلنگوت
سبەین ھەمووشتیک ساریژدەبێ

• • •

بەسەر بەرزیو نازایی دەمینمەوہ
لەسەر زوہیکی نەکیتر او دا ھەنگام بەرەو
پتتەوہ دەروا .
گەرچی لەپتتدا بە رووخساری خۆمدا دەدا
کەچی ئەمێرکە لە خۆتیی خۆمدا مەلەوانی دەکەم .

سەدائە حسین بەمەرنی

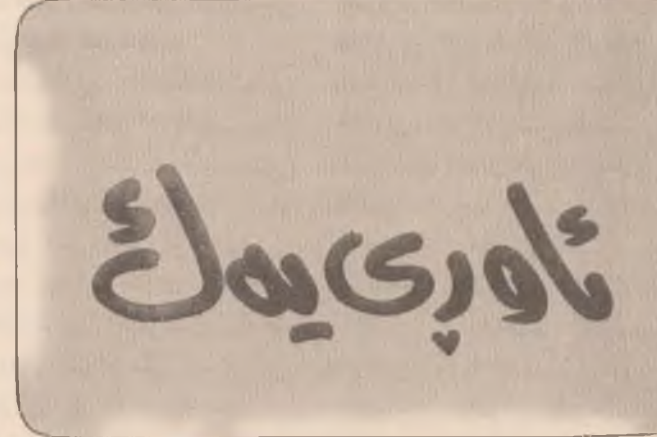
ئ خوشیا بەرئ دل فەمری
ئالوزی بران گولا و کرە گری
بویتزانئ بەغنی من سەدائە
ئو کاکلکا دلئ من کەلوت

بەشترین وەخت ، ل وی دەمی بارەکن
دەرئیکشتنا پۆژنامە بەکە
کوردی ، ئەف وەخت و ئەف
چە بوو (قاھیرە) .
۳ - نەقیسەفانی گوتارا
ناف بری دیتت :
(... ئینا سەر جارەکا دی
مەخت بسو جارەکا دی
ھاتەفە (قاھیرە) و ئریا
بدرخان بوو سەر نووسەر
سەر بەرشتی با وت کرو .)
ب راستی ئریا بدرخان ج
جارا نە بوہ سەرنەقیسەفانی
ئە پۆژنامی !! چونکی ژبلی
نافئ (مقداد مدحت بدرخان)
وا برایی وی (عبدالرحمن
بدرخان باشای) ، چ نافتین
دن ئەم ل سەر لاپەرتین ئ
پۆژنامئ نابینن ، کسو
سەرنەقیسەفانی یا
کوردستانی کریت . ھەر
چەندە ھیترا (محمد علی
عونی) ئی ئەف گوتە کرە ،
لئ ھەتا نەو ئەف راستی بە
ساخ نە بوہ (۵) ، چونکی
ئەف ژمارین ل بەر دەستین
مە چ ئیشارەتین وەسا تیدا
نین کو ئەم بێژین ئریا
بدرخان ئی سەرنەقیسەفانی یا
ئە پۆژنامئ کرە (۶) .
۴ - نەقیسەفانی گوتاری
دیتت :
(زافا پۆژناما
«کوردستان» ئی ناھیتە ژبیر
کرن و خەباتا وی کری ئ بۆ

دیتت :
(کوردستان ، پۆژنامەکا
نیف ھەیفانە (.....)
خوویا بە ئی پستا ژووری
کو خوندائ گوتاری ، چ
ژمارین پۆژناما کوردستان
نە دیتت ، لەوما نارمانج نە
ھەتگافتی بە !!
یا راست ھەمی ژمارین
کوردستانی نیف ھەیفانە نە
بوونی !! چونکی ل سەر
لاپەرتین ژمارە (۳۰-۳۱) ،
(۲۸ - ۲۹) ، (۲۵ - ۲۶ -
۲۷) نەقیسی :
(ھەیفی جارە کس
دەردەکەفیت ، جریدەیا
کوردی بە (.... ئەف وەسا
دکەھینیت کو لئ دیمایین
پۆژناما کوردستانی یا بوہ
پۆژنامەکا ھەیفانە (۱) .
۲ - دجەھەکی دی دا ، دناف
ئ گوتاری دا ھاتە :
(ژمارا ئیکێ ھەر وەکو مە
خویا کری ل (قاھیرە) دەرچو
ژبەر کسو پۆژنپیری و
تورەفانتین کورد لویتیرئ
خرە ببوون (....) یا راست
ئەف نە ئەگەر و تیرئ بوو ،
کو کوردستان ل قاھیرە
دەریجیت !!
بەلکو ئەگەر دەرچووننا
وئ ل قاھیرە ئەگەرەکا
میزوویە ، کو دئ بغان خالین
خاری کورت کەن :
۱ - وەزەن پۆژنامەگەریا

ب راستی من ئی خوە ل
ھیفا ھاوکاری و عیراقت
گرت بوو ، ھەتا کو دەرپچن ،
بەلکو قازانچ ئ بۆ محاشرا
خوە ئی بکم و لیتین خوە
تین ھشک و زوھا ، بئ تەر
بکم !!
بەلئ ، بە داخەوہ ، یا من
دفا ئەو نە ھات !!
چونکی ئەو گوتارین تیدا
ھاتین ھەر بیرۆزایی بوون
و دوور بوون ئ لیکۆلینئ
ژبلی ئ گوتارا مە نافی وئ

ل دەمئ ئەمز دەگرایم و مزبل دیووم ، ب خرفەگرن
و لیکدان چەند زانیانە ، دا کو بکمە گەرەستە ئ بسو
(محاشرا) خوە ، کو دەنگار و شنبیری و بەلەفەکرنا
چاپەمەنن کوردی - لقسی دەوگ - بئ رابوو ، چاقین
من ب گوتارەکن کسەت دپۆژناما ھاوکاری دا ، ژمارە
(۷۲۴) پۆژا (۱۹/۴/۱۹۸۴) ، لسن ناف و نیشانین
(کوردستان ئیکەمین پۆژناما کوردی) ، ل ژبیر نافی ھیترا
(بەجت محمد) ھاتبوو بەلەفەکرن .

حجی جعفر

بێژین فان خانەفانسا
پشکداریا دنیسینا ئ
پۆژنامی دا کری ... چونکی
ھەمی نافەرۆکا ئ پۆژنامی ،
یان بەستنی عبدالرحمن و
مقداد ھانی بە نەقیسین ژبلی
دوو گوتارین توری کو دوو
ناف ل سەرن - یان ئی
نامە ئی دیا بکر و سولیمانی
و ئەدەنە و موصل .. ھەتا
بسو ھاتینە و وان ئی
بەلەفەکرینە ئەف ئی مەعنا
وئ ئەو ئینە ، کو ئەف
قوتابین زانکوا ئەستابول و
قاھیرە !! چونکی ھەر
نامەبەکن نافی خوندانی وی ل
سەرە ، کو یان مەلانە ، یان
ئی (اشرافین) (۸) .
۶ - نەقیسەفان دیتت :
(ژوانا ئی شاعری کوردی
نەم (حاجی قادری کوی) بە
کو بنقیسین و شتیرین خو
بەر بەرتین وئ نەتشانن .)
ئەف خالە ئ ھەمی خاللا
عەتیکە تره !!! چونکی
(حاجی قادری کوی) بەری
پۆژناما کوردستانی ب
سالەکن چوو بوو بسەر
دلوفانی یا خودی (۱۸۹۷) ز ،
ئیچا چەوا بەر بەرتین ئ
بنقیسین و شتیرین خوە
دقشانن !!
دژمارا (۲) سالا (۱۸۹۸) ز
دا ھاتە :
(عالەک ئ سورا ھەبی

۱ - ھەمان ژبیرە ، کوردستان
۲ - ھەمان ژبیرە ، کوردستان
۳ - ھەمان ژبیرە ، کوردستان
۴ - ھەمان ژبیرە ، کوردستان
۵ - ھەمان ژبیرە ، کوردستان
۶ - ھەمان ژبیرە ، کوردستان
۷ - ھەمان ژبیرە ، کوردستان
۸ - ھەمان ژبیرە ، کوردستان
۹ - ھەمان ژبیرە ، کوردستان

له هه مورو رۆزی به ههزترین

هه مورو

مصلح جهالی
 لای هه مورو کسبیکو لایه تریکی دتسۆزی
 بیتشکهوتنی ئاده موزادو مرقابهتی بهریابوونی
 ئاسایشی روونه که عراق له سهرکهوتنی شوۆشی
 سه ردهی ۱۷ - ۲۰ ی ته موزوهه له گهل و
 سهرکردهی ته یهوه چمکی کاربان به لادا کردوه له
 لایهک بۆ بیتشکهوتن و گه شه سهندنی هه مورو
 باریکی ژبانی به سهندو بنیاتانو نه هیشتنی نه و
 که م کوورتی نه خویشیانی که رژیمی باشایهتی و
 سه رده مەگانی دوا ی نه لئاو کۆمهلو خاکی
 عراقدا به جیبیان هیشتیوون بوو بوونه گه وره ترین
 هۆی دواکووتنی عراقی به کازو ولاتی عراق .
 له لایهکی تریشهوه . . له ناوچه که دا ناشایهتی و
 دۆستایهتی له گهل دراوسێکانیدا له سه ر به نه رتسی
 ده ست نه خسته نه او کاروباری ناو خو ی به گه تر ی و
 به ر بابوونی ئاسایشی بهیدا کردو ریزی لێ گرتو
 به و بهری تواناو یارمه تی سوویای ئازادبخوازی
 فه له سستی نه داو نه نامتیک ی زۆر به که لکو بلا ی
 ولاتانی بێ لایه ن بوو ده ستی براهی تی و یارمه تی بۆ
 گه لانی ئازادبخوازو ولاتانی تازه گه شه سهندو
 دیزکرد .

لام وایه نه م هه تو بیستانه ی سهرکرده ی ته و
 عراقی به کانی و به رورده ی بیروباوه ی شوۆشی
 ۱۷ - ۲۰ ی بیروۆزی ته موز ج له ناو خو ی عراقدا
 که به خشیانی مای نه ته وایه تی گه لی کورده مانو
 خو مانی کردنی نه وتو بنیاتانی ته توی باری
 ئابووری و بیسه سازی رۆشنیرو (که فه لاجو کردنی
 نه خو ئنده واری به شیکتیکی) کۆمه یلاتی و سیاسی له
 ده روه ی عراقی لایه نگرته ی هه مورو بۆ ته وه یه و
 ئازادبخوازو مرقا هه و به هیز کردنی ئاسایشی جیهانو
 دوورکووته وه له نه کی سوویای ده ولته ان هه مورو
 لایه نگر تکی وشه ی چاگو براهی تی و به ره سه ندنی و
 جوان بوونی ژبانی و هه مورو دۆستیک ی ناشیخوازو
 ئاده میزاد خو شو یست بپی خو شو نه که هه ر
 لایه نی نه گۆر ئی بگره نه گه ر بۆشی بگر ئی به هه مورو
 توانایه کی یارمه تیشی نه دادتو نه وه شی که نه م
 هه تو بیسته به چو و بیروۆزانه ی عراقیشی بپ خو شی
 نه بوو دیاره که نه بیروۆزانه ی زانیو کۆنه به رستانی
 ناوچه که بوون که هه ر له سه رته تا وه له م هه نگاهه
 موزو جوانانه ی عراق ترسانو ده ستیان توند به
 کورسی به کانی خو یه وه نه گرتو و بیلاتیان دزی عراقی
 خو شو یستمان نه کرد .

هه ره وها عراق زۆر به خو شو ی دل فراوانیه وه
 به ره و پیری نه شو شو شه چوو که گه لانی ئیران دزی
 رۆژی شانی خو شو شو کردیان و رووخانیان له
 سه رته تا وه بشتیان گرت . که چی کانی که خو هینی و
 دارو ده سه ته که ی به ناوی ئایه وه شو وشه که بان له
 رۆله کانی ئیران دزی و چی خویان چه سپان . . له و
 به ئیانه ی که به رۆله کانی ئیران دا بوو له جیانی
 باشتر کردنی دۆستایه تی و هاوسه یه تی له گهل
 ده وه ته کانه ی دراوسێیدا . . به که مچار هان که وه ته
 سه رو بۆ ته لاک کۆنه وه ی نه و هیزو گه لانه ی که
 داوای راپه راندنی نه و به ئیانه یان نه کرد که
 نه ی چ به چی بگرین و پوهان . . له لایه کی تره وه
 هان سووبا که ی هه تیا به سه ر سووره کانی عراق و
 بو رو ومان کردنی شارو دیهاته کانی عراق . .
 هه ره وگو سه ره کی فرمانده هاوړی صدام حسین
 نه ئی : .

هۆی به ره تی هه تو یستی دوو منگاره نی
 رۆژی ئیران بهرام بهر به عراق نه وه که له سه ر
 حسابی عراق نیازی به ره فراوانی هه بوو .
 به ئی رۆژی خو شو شو ئیران خو ی به وه وه
 نه دی که ده ست به سه ر ناوچه که دا بکیشی و بیخاته
 ژیر ریکی خو یه وه نه مه شی له عراقه وه ده ستی
 بپ کرد چو نه وای نه زانی که عراق و پیرانه و
 عراقی به کان لاوازو برسوی دواکووتون به لام
 هه ره وگو سه ره کی فرمانده صدام حسین نه ئی : .
 سه رکرده و نه فه سه رو سه ره بازه کان ده ریان خست که
 خاکی عراق خاکیکی به ره لایه بۆ نه وه ی که
 نه به وئ ده ست دیزۆری لێ پکانتو هه ندیک ی زه وت کا . .
 ده ریان خست که عراق به کیتی به کی نه وه نه ده
 به هیزه کهس ناوای ده ستی بۆ به ری .

به لام عراقی ئاوه دانو به ره سهندو و عراقی به
 دلێره کانو دتسۆزی ده سه کو تو سه ره به ستی خاکی
 عراق و سهرکرده ی ته یه که ی که به و بهری تواناو له
 خو بووردنه وه هه ر له سه ره تادا نه م خو وه
 دروور دیزۆری رۆژی نه زانی ئیران و کۆنه به رستانی
 ناوچه که و ئیمیرالیزم زانیان پووج کرده وه و
 ده ریان خست که عراقی به کان نه و عراقیانه که
 توانیان بیانی تازه ی عراق له هه مورو مه یانیتیدا
 بکه زو به ده ستی بۆ لایش له و دوژمه ناوچه چو تکه
 به دن که نه به وئ سه ره به ستی عراق نه هیتلن و
 هه مورو نه و ده سه کو تانه له ناو بیات که که له سایه ی
 سه رکرده ی ته و دتسۆزه که به وه ده ستی که وتوه له م
 رو وه وه هاوړی تیکۆشه ر صدام حسین نه ئی : .
 جیبانی سه رکه و تن له دلی هه مورو دایکی
 شه هیدیکدا هه به . . کوره که ی چو ن بۆ زاوایی نه بات
 واش نه بیاته گورستان . . به ئی نه مه یه گیانی به رزی
 عراقی به کازو به م گیانه شه وه یه که وا چوار سا نه
 دزی نه و رۆژمه خه فاهه له سه ر سووره کانی
 عراق به رتری له خاکی عراق و له بیتشکه و تن و

له عی ته یولدا ۲۰۰

هه مورو تیه کانی ریکخراوه جه ماوه به تان له یادی چوار
 سانه ی به ره نگار بوونه وه ی نه و ده ستا ریزی له عی
 نه یولدا گرایه سه ر ولاته تیکۆشه ره له مان به شداری
 گه وره ترین میهره جانی گۆزانی جه ماوه ری ده که ن .
 هه مورو تیه جه ماوه به کان کۆده یه وه له یه ک تیبی
 گه ره دا به لکه گه رن زما ره یان ده گانه ۲۰۰
 سه رو دیزۆری کور کج ده چه سه رشانو سه رو دی
 سه رکه و تن و خۆرا گرتن و به ره دوامی ره وتی عراقی
 مزن دلتین .

بیرنیکه راگوزاری

دزی بازاری رهش
 هاته لامان و دانیشته و
 ناخیک هه لکیشا ووتمان ها
 چ خبیره ۱۲ وتی خبیری چی
 باوکم هیچ له بازاری سپیدا
 ده ست ناگه وئ ، هه مورو
 شتی به دزی به نه گاته بازاری
 ره شو به دو وقتو سسی
 قات بیتمان نه فرۆشنه وه
 نه مه وه زع نیه پیوسته
 راده به که بۆ نه م یاری کردنه
 به م خه لکه دابنری پیوسته
 نه وانیه مامه له گه ل
 بازاری رهش نه که ن سزای
 توندیان به ری و پیوسته . .
 پیوسته و ئیتر وا حماس
 گرتوی مه پرسه ، له سه
 گهرمه ی نه م قساندا به کیک
 تر هاته لامان و قسه که ی به و
 بری و وتی : تیه نه زمان له و
 دو گانه ی نه م کولانه ی پشته و
 فلانه شت به قاچاخ
 نه فرۆشری و چوار چار
 له رخ ی گرتی . . نه و
 مابزه که له به رده م تابلو
 راسته که که فه لا خزه یی ،
 به را وورد کردنی راسته و خزی
 هه لیتری کۆن و نه مۆبه ،

تابلویك قهلی ههولیتره نوین

شتی جارانی شاره که که
 له دوو تزی تابلو که دا دیاره
 سه رباری کورته به کی لایه نه
 مئزوی که . هه لواسینی
 تابلو که له به رده م تابلو
 راسته که که فه لا خزه یی ،
 به را وورد کردنی راسته و خزی
 هه لیتری کۆن و نه مۆبه ،
 لقی ههولیتره -
 پيشاننگایه کی
 هونهری

شانوییهك وتابلو

تیبی نوین ههولیتره خه ریکی مه شق کردنه له سه ر
 شانوی «شیت» نووسه ری ناسراوی جیهانی مۆلیتر . . .
 نه م شانوییه جه ماوه ی ده کۆی له چواری نه یولدا له
 یادی چوار ساله ی جه نکه وه ماندا پشان بیری ،
 نه وه ی شایانی باسه نه م تیه ک تیه که جه ندان شانوی
 تری پیشکش کرده ، دیاره گانیان . هه بو نه بو ،
 سو ره خان ، قه لای ده مدم ، لاس و خزال .
 له م شانوییه نو ئی به دا هونه ره نه مان سیره یونس ،
 شیرین صابر ، شیر احمد ، دلباک ماهر ، چه تۆ حسن ،
 سعدون یونس به شداری ده که ن .
 هه ره وها تیبی هونهری سه مای میالی ههولیتره
 به رده وانه له مه شق کردنیاله سه ر چه نه تابلویه کی
 سه مای میلی و فولکلوری که له کله پوری گه ل کرده وه
 هه لیتره چارون و سه وزری نو ئی تیه که دا له سه ر
 شانۆ پیشکش ده کرتین .

جیهانی منالان

هه زو زیره کی
 گۆزینی . نیکزی مستفا
 ده سه ده ی ئیواره بوو ،
 خۆر به ره ناوایون ده چوو ،
 له و کانه دا که رویشک و
 منکیت تووشی پۆیه کی
 ته له که باز بوون ، خبیرا خزی
 بۆ خواردیان ناماده کرد .
 منکی به سه زمان که
 له ترسانا هه له ره زری پئی
 ووت :
 - مام پۆی نازیز ، تیز
 نازو به هیزیت گومانیش
 له وه دا نیبه که زۆر له ئیته
 به هیزتر تری به لام من زۆر
 حمزه که م هیزی تیز به جاو
 بیتم .
 پۆیه ووتی : چۆن ؟
 به را مهربان و که و ته

هاوړیانی جیهانی منالان

به کیک له چالاکی به کانی رۆزی ههولیتره ههلواسینی
 وینه به کی گه وره بو له به رده م بار یزگا که برتی بۆ
 له فه لاکه ی ههولیترو خه لکیکی زۆر له ههولیتره بیستاشی دپته
 بیستنی و به ره موه چی - عبدالخالق سه رسام - کیشرا وه
 بۆ نه م مه به سه دو او ووتی :
 تابلوی قه لای ههولیتره له وینه کیشانی تابلو که دا که
 ئیشتی دو مانکه که لیک زباته له چوار مه تره مته مانم
 لایه نی کۆمه لایه تی و کردۆت سه ر گه لیک
 که له پووری رابردوری سه رچا وه وینه ی مئزوی
 ههولیتره کۆن ده ویتنی و ده رباری قه لاو خو وروه

شانوییهك له سلیمانی

تیبی شانوی رۆشنیری جه ماوه له سلیمانی ،
 شانۆ گه ری «نه م پیاوه ی دوو چار مرد» یان پیشکش کرد
 . . له نوینی چوچ نه مادۆ ، ناماده کردنی عبدالامیر شمشعی
 و وه رگه ترانی نه وزاد علی . . هه نه م نه مندی لاو دلاوه
 قه رده اخی ده ری هه تیا بوو .
 تیایدا کۆمه لای لاری پیشکش کردنه وه ،
 هونه ره ندی به توانا ریزیک تازی گرتوه نامیز
 به شداریان کرد ، نواندکه نه م تاقی کردنه به له
 له سه ر هۆلی سانه ی صلاح دیکۆریدا به دی نه کرا ، که
 الدینی کورپان بوو به ده ستو خامه ی هونه ره مند
 ، نه م چیرۆکه نازا حسیب قه رده اخی
 له سه روی ده ره تیان و نه خشا بوو ،
 نوو کردن له مانگ ، به لام مشکو که رویشک هه لمان
 مانگ تا نه مات خه رمانه ی بۆ ریکه وت و رپان کرد . . .
 نه دا . . کاتی نه و به م کاره خۆبان له قه بابی پۆیه
 بپه ره وده یه وه خه ریک بوو ، فیل باز پرگار کرد .

شعر بۆ منالان . به خاکی خۆمه وه ده نازم

من کوربه ی دایک و باوکی خۆم
 کوربه ی ده ست و هه لدیر و چۆم
 کوربه ی کویستانی سه ر به به فرم
 کانی خوشکه و رووبار برا
 و هگ و به رخۆله کی ساوام
 هه ر رۆژی له پانا دابرام
 به ئاوه دانی ناگه موه وه
 جیژ و سه ره گه ردان ده خۆله موه
 ئه ی چۆن وولا ته که م خو ش نه وئ
 خۆر له که ل نه یه ده ر ناگه وئ
 به خاکی خۆمه وه ده نازم
 بۆیه ده توانم بلیم نه زم

دوو نامیکه

چاپکراوی نوئ

یادداشته کانی مه لا محمدی
 چروستانی
 یادداشته کانی منالی و
 به شیک سهرده می قه قه به تی
 مامۆستا مه لا محمدی
 چروستانی له کتیبکی ۶۶
 لایه ری قه واره مام ناوه نندا
 له دوایه دا ده رچوو وه
 مامۆستا محمدی مه لا کریم
 ساغی کردۆته وه و پیشه کی
 بۆ نووسی وه .
 شوان
 له چاپکراوه کانی نه مانه تی
 گشتی رۆشنیری و لاوان
 کۆمه له چیرۆکی چیرۆکنووس
 عبدا لله عزیز خالد به ناوی
 شوان هه وه ده رچوو وه
 که برتی به له
 . . ۱۰ چیرۆک له ۱۱۲ ،
 لایه ری مام ناوه نندا .
 دوو نامیکه
 له به ره مه کانی مامۆستا
 شاکر فتاح زنجیره ی ۱۷ و
 ۶۸ که دوو وتسه لری
 وه رگه تران ده رباری
 زه نستی نه م دوایه دا
 ده رچوو ون به که میمان
 ده رباری به یه ون دی دلدا ری
 خۆشه یستی و نه ری تر
 ده رباری گوزه دانی رۆژانه .

سلاخجری چروستانی

سلاخجری چروستانی
 چروستانی
 یادداشته کانی منالی و
 به شیک سهرده می قه قه به تی
 مامۆستا مه لا محمدی
 چروستانی له کتیبکی ۶۶
 لایه ری قه واره مام ناوه نندا
 له دوایه دا ده رچوو وه
 مامۆستا محمدی مه لا کریم
 ساغی کردۆته وه و پیشه کی
 بۆ نووسی وه .
 شوان
 له چاپکراوه کانی نه مانه تی
 گشتی رۆشنیری و لاوان
 کۆمه له چیرۆکی چیرۆکنووس
 عبدا لله عزیز خالد به ناوی
 شوان هه وه ده رچوو وه
 که برتی به له
 . . ۱۰ چیرۆک له ۱۱۲ ،
 لایه ری مام ناوه نندا .
 دوو نامیکه
 له به ره مه کانی مامۆستا
 شاکر فتاح زنجیره ی ۱۷ و
 ۶۸ که دوو وتسه لری
 وه رگه تران ده رباری
 زه نستی نه م دوایه دا
 ده رچوو ون به که میمان
 ده رباری به یه ون دی دلدا ری
 خۆشه یستی و نه ری تر
 ده رباری گوزه دانی رۆژانه .

هاوکاری

دزگای
 رۆشنیری و بلاو کردنه وه
 کوردی
 شه قامی الخلفا
 مه یلانی الخلفا
 نه مۆن
 ۸۸۷۸۷۸
 ه خه ت